Թ. ՏԱՐԻ 2498 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 17 ՄԱՐԵՐԻ 4384 23 ՄԱՅԻՍ 1892 9 ՋԻԼԴԱՏԻ 1309 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂՎԻ

ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه غلطه ده آره‌ولك غزه‌ته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK

Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դրամական արժէք	150
» »	Վեցամեայ » »	75
» »	Եռամեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան Ֆրանկ	56
» »	Վեցամեայ »	28
Ընտիր թղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դատարաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 23/4 ՅՈՒՆԻՍ 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՅՈՒՆԱՐԷՆ ԼԵԶՈՒ

Անցեալ օր Սրբոյն Կիւրեղի և Մեթոդեայ տօնին առթիւ Պուլկարաց վրայ խօսելով, յիշեր ենք թէ Պուլկարք իրենց իմացական մշակութիւնը կը վերագրին պուլկարերէն այբուբենի գիւտին և պուլկար լեզուի պահպանման ու զարգացման, որք այն երկուց առաքելոց ու թարգմանչաց գործն եղած են ի սկզբան։

Նորերս փարիզեան լրագիրք կը խօսին Ա. յ. տ. Յունաստան անուամբ գրքի մը վրայ, զոր Պ. Կապոն Տէշան հրատարակած է ժամանակ մը ի Յունաստան բնակելէ ետք։ Ֆրանսական արդի գրականութեան տեղեակ անձինք կը յիշեն Լամն Ապուի մնացի և հեղինական հրատարակութիւններէն 30—40 տարի առաջուան Յունաստանի վերաբերեալ։ Պ. Տէշան այլեւս չի հեղներ։ Զի այն ժամանակէն ի վեր Հելլէնք իմացական անժխտելի յառաջդիմութիւն ըրած են։

Հելլէնք զուարթ, ճարպիկ, պերճախօս, մինչեւ իսկ ի բնէ շատախօս, վառվռուն և եռանդուն մարդիկ են։ Շատ փոփոխմունք տեղի ունեցած են ի Յունաստան։ Դեմոսթենէսի ժամանակէն ի վեր։ բայց այս աւուր Հելլէնք կարծես մեծ հռետորին ժամանակակիցներն են։ Հելլէնք աւանդապահ են, և Փարիզեան մշակութիւնը կրնան իրենց վրայ ներկայացնել սպարտական բարուց հետ քով քովի։ Կատարեալ սկեպտական մը և ջերմեռանդ հաւատացեալ մ'ըլլալ միեւնոյն ժամանակ՝ Յոյնին, Հելլէնին տրուած է, կ'ըսեն Փարիզցիք, ի Ֆրանսա ուսանիլ եկող Աթենքցի երիտասարդաց վրայէն դատելով։

Իրենց լուսաւորութեան բովանդակ եռանդն ի կիր արկած են Հելլէնք նախ և առաջ իրենց լեզուն աղնուացնելու համար, մաքրելով օտարամուտ տարրերէն ու աղաւաղումներէն զոր դարերն իրենց ընթացքին մէջ բերած բարդած էին Հոմերոսի և Թուկիդիդէսի լեզուին վրայ։ Հելլենական մեծագոյն յառաջդիմութիւնն ապաքէն հելլէն լեզուին վրայ կ'երեւի։ Ո՛չ մէկ լեզու այնքան կարճ միջոցի մէջ այնքան մեծացած է իւր սկզբնական հարազատութեան։ Մեր հայերէնն օտար բաներ ու աստիւններ հայացնելու մեծ կարողութիւն մ'ունի, ինչ որ ալ այն մասին խորհին մեր Տիզիսյի պաշտօնակիցք։ Բայց յունարէնն առէլն ըրած է այդ ճամբու մէջ, Աբիյէսի և Պերիկլէսի դարուց բառերն յաջողապէս ի կիր արկանելով ի բացատրութիւն Լեռիքնի գիւտերուն և ԺԹ դարու վերջին տասնամեկի ամեն նորութեանց։ Միաբանութեամբ աշխատելով լեզուային ազնուացման գործին, Հելլէնք նախնի բնատոհմիկ բարբառին վերակենդանութեան համար այնպիսի եռանգ մը յառաջ բերին ժողովրդեան ամեն խաւերուն մէջ որ հովիւները, ձկնորսներն ու բեռնակիրներն անգամ այսօր սրտաբուռ աշխատասիրութեամբ կը սովրին Իլիական եւ Ոդիսականի լեզուն, որոյ ուսումն իրենց տոհմային հպարտութիւնը կը գգուէ։

Հռովմայեցիք, Գոթք, Օսդրոգոթք, Վիզիգոթք, Վանդալք, Սլաւք, Ֆրանկք, Բագալանք, Վենետիկցիք, Ձենովացիք և այլք. յաջորդաբար տիրած են իրենց երկրին։ բայց նախնեաց լեզուն, կրօնն և աւանդութիւններն արմատակալ չեն եղած։ Այն զուարթ և թեթեւոգի ժողովուրդ այս նկատմամբ յոյժ տոկուն բնաւորութիւն մը ցոյց տուած է, որ եւրոպացի հեղինակներու և ուղեւորներու զարմանքը շարժած է յաճախ։ Տոհմային լեզուի, դպրութեան և աւանդութեան այս երկիւղած պահպանութեան շնորհիւ է որ վերջին ժամանակներս իրենց իմացական, բարոյական և ընկերական յառաջդիմութիւնք գիւրացած են համեմատապէս։ Լամն Ապու, որ 30 տարի առաջուան Յունաստանը միայն կը ճանչէր, եթէ այսօր այցելէր, պիտի չճանչնար կ'ըսուի։ Շնորհիւ հասարակաց կրթութեան, Աթէնք, 40 տարի առաջ գիւղ մը, այսօր կանոնաւոր քաղաք է։ Լամն Ապուի ժամանակներն ուռաղակները կը վխտային և անախորժ համբաւ մը կուտային Յունաստանի, որպէս իւր «Իսխան Լերանց» գրքին մէջ նկարագրած է։ Այսօր ճամբայներու ապահովութիւն կայ, ուռաղակներն հոն չեն այլ եւս, ոստիկանութիւնը շատ խիստ է։ Երկիրն ուռի անդորր է, և ուռի չէն է։ Ունի նոր կազմուածք, և երկաթուղիներ։ Նոր գրականութիւն մ'ալ ունենալու վրայ է, որ արդի միտքերը կը յայտնէ անցեալն ներշնչուելով հանդերձ, աչքի առջեւ ունենալով հին վարպետներն լեզուի։ Իրենց երկիրն իրենց համար սրբազան նկատելով, եռանդեամբ կ'ըզբաղին չէնցնել և գեղեցկացնել զայն։ Մէն մի գաւառ, քաղաք, լեռ, գետ, հովիտ նորէն մկրտած են իւր դասական անուամբ։ Եսքիլէսի, Փիդիասի և Պերիկլէսի Յունաստանը վերահաստատել կը ճգնին լեզուաւ, գրականութեամբ և գեղարուեստիւ։ Այսպէս կը գտնէ Պ. Տէշան, և այս պատճառաւ համակրանք կը ցուցնէ Յունաստանի։ Զէ՞ մի որ եւրոպան և ի մասնաւորի Ֆրանսական մշակութիւնն ալ մինչեւ մէկ աստիճան պարտական է Յունաստանի։ Զէ՞ մի որ հելլէն լեզուէն Ֆրանսերէնն եւս օգտուած է, ինչպէս գրէթէ ամեն մշակեալ լեզու, ի բացատրութիւն ուսումնական միտքերու։ Բայց ուրիշ կերպիւ ալ համակրելի կը գտնեն այս երկիրը։ Այնպիսի ժամանակ մը երբ երկրիս վրայ ամեն բան նիւթական ոյժերով վարեալ կը թուի, Յունաստան սա տեսարանը կը ներկայացնէ որ իւր ժողովուրդ իմացական վերածնութիւն կ'ունենայ սոսկ գրականութեան և գեղարուեստի տպաւորութեան ներքեւ։

Քրիսոստէն հազար տարի յառաջ թափառաշրջիկ կոյր երգիչ մը Իլիական և Ոդիսական կոչուած հաւաքածոյներու մէջ պարունակեալ ծանօթ երգերն երգած գտնուելով, կամ թուականէս քան և չորս դարեր յառաջ ողբերգակ բանաստեղծ մը և իմաստասէր մը այն ինչ թաարերգութիւնը կամ խօսակցութիւնը գրած լինելով, փոքրիկ ժողովուրդ մը, որ ըստ մարդկային հաշուոց այս պահուս անհետացեալ պիտի ըլլար ի վաղուց, ընդհակառակն կ'ապրի, կը զարգանայ, կը կրթուի, կը հարստանայ, անցելոյն գրական ու գեղարուեստական աւանդութենց երկիւղած պահպանութեան մէջ գտնելով իւր նորոգութիւն։ Աւասիկ գեղեցիկ օրինակ մը թէ լեզու, գրականութիւն և գեղարուեստ որչափ կարող են նպաստել ժողովրդոց ազնուացման։

Յունաստանի իմացական ու բարոյական զարգացման վրայ սոյն տեսակ ընթերցումնք քաջալերական են, երբ աչքի առնենք երկրին այս աւուր գանձային ու տնտեսական դժուարութիւններն ու նախարարական տագնապները։ Բայց այսպիսի դէպքեր անքան են արգի մէջ, Պեռլինեան մը ամենօրեայ կեանքին։ Անձնազոհութեան զգացումը զոր ժառանգեր են իրենց նախնիքներէն Հելլէններուն միջոց պիտի ընծայէ հաւանօրէն իրենց արդի տնտեսական կացութեան դժուարութեանց տակէն, և ներկայ կնճիռները պատուաւորապէս լուծելու։ Բայց այս ամենօրեայ խնդիրներէ դեռ ի վեր կան պատմական ճշմարտութիւններ, մենայուն իրողութիւններ, որոյմէ մին այս է թէ Հելլէնք իրենց կրթական աւանդութեանց հաստատիմ մնալով, իրենց լեզուն, գրականութիւնն և իրենց եկեղեցին սիրելով և պաշտելով է որ իմացական ու հոգեւոր բարւոքման նորանոր տարրեր և միջոցներ գտած են, և առարկայ եղած են՝ օրինակի համար՝ Ֆրանսացւոց համարման, որոյ այնքան պարտական են իրենց այս աւուր տնտեսական և իմացական վիճակին մէջ։

Եւ այսպէս, թէեւ Պուլկարք և Հելլէնք բարեկամ չեն այսօր, թէեւ Սլաւութիւն և Հելլենութիւն ընդ սակմբ կը նային իրարու, բայց երկու կողմերն ալ նոյն սկզբնական միջոցներուն կը պարտին իրենց իմացական յառաջդիմութիւն։ Երկու ժողովուրդներն ալ պարտական են այն նախնեաց որք լեզուի մը, գրականութիւն մը և եկեղեցական կազմակերպութիւն մը իրենց ժառանգութիւն թողով, հայթայթած են անհրաժեշտ սկզբնատարերքն որոց հետեւանքն ներքեւ կրթուած են, և կ'աշխատին յառաջ տանիլ գիտութիւններն ու գրականութիւնները։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ֆրանսայի և Անգլիոյ կառավարութիւնք բանակցութեան մէջ են այն դէպքերու առթիւ որք ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ Հեռագրաց և Արտաքին Լրոց բաժնին մէջ՝ տեղի ունեցած են յԱրկանսա, կեդրոնական Ափրիկէ։ Հոն, Արեւելեան Ափրիկէի անգլիական Ընկերութեան գործակալին անօրէնութեան ներքեւ, բողոքական ընիկներ կաթոլիկ ընիկներուն դէմ ելնելով, զանոնք վտարեր են, և Մուանկա եւս որ կաթոլիկութեան յարած էր, հարկադրուեր է հրաժարիլ, և կաթոլիկ հաստատութիւնք վնասուեր են։ Կաթոլիկ միսիոնարք և հաստատութիւնք գտնուելով ընդ պաշտպանութեամբ Ֆրանսայի, կոչում ըրած են Ֆրանսական կառավարութեան պաշտպանութեան, որ գեներալ Պ. Վատինկթոնի ձեռամբ ծանուցագիր մատոյց անգլ. կառավարութեան, գիտողութիւն ընելով անգլիայի գործակալաց միջոցաւ Ուկանտայի ընիկներուն զէնք տրուելուն դէմ, զորս նորա գործածեր են իրենց կաթոլիկ հայրենակցաց դէմ, եւ կաթոլիկ միսիոնարներն ալ հարկադրուեր են դերմանական սահմանը փախչիլ յայտնի վտանգութիւն։ Ուրիշ տեղայի կաթոլիկներ լճի ճամբով փախչիլ փորձելով, ջուրն ինկեր են խեղդուեր են։ Անգլիական կառավարութիւնը Ֆրանսական ծանուցագիրն ընդունելով պատասխանեց թէ իւր գործակալներէն մանրամասն տեղեկագիր ընդունելէն ետքը պիտի տայ վերջնական պատասխան։ Պ. Ռիպօ յայտարարեց Լեռան։ Ժողովոյ մէջ։ «Ծանուցինք անգլ. կառավարութեան թէ զինք պատասխանատու կը ճանչենք անգլ. ընկերութեանց ընթացքին համար։ Անգլիոյ պատասխանն խնայուելուն պէս, Ֆրանսա պիտի որոշէ թէ ինչ ընել պէտք է։» Այս յայտարարութիւն ծափահարութեամբ ողջունեցաւ։ Փարիզի լրագիրք ունանք կծու յօդուածներով կը քննադատեն Արեւելեան Ափրիկէի անգլ. ընկերութեան ընթացքն, և դժգոհ են անգլ. քաղաքականութենէն ի մասին բրիտանեան ծառայման մեծատուներու յԱփրիկէ և ուրիշ կիսավայրենի երկրաց մէջ։ Անգլիոյ լրագրերն ալ կը հրատարակեն այս գիտողութիւններ, և պատասխան կուտան։

ՔԻԷՏԻ ՅՈՆՍԻԷ ԵՒ Պ. ՔՐԻՍԹՈՖԼ

Հեռագիրն անցեալ օր ծանոյց թէ Քրէտի Ֆոնսիէի անօրէն Պ. Քրիսթոֆլ հրաժարական տուեր է։ Քրէտի Ֆոնսիէ Ֆրանսայի Պանքային եռաբն առաջին դրամական հաստատութիւն է ի Ֆրանսա, որ կալուածական երաշխաւորութեամբ դրամ փոխ կուտայ։ Որովհետեւ Երեսփ. Ժողովին որոշած էր թէ Աւանդից Մուտուկներն այսուհետեւ իրենց դրամարկղներուն մէջ աւելցող դումարներէն տարեկան 75—100 միլիոն ֆր. ի չափ դումար մը կարենան փոխ տալ գաւառային մտաւորներու՝ հանրային չինութեանց համար, Պ. Քրիսթոֆլ յայտարարեր է Քրէտի Ֆոնսիէի վարչական խորհրդոյն մէջ ցայսմայր սոյն հաստատութեան առանձնաշնորհն հղած գործ մը մասամբ ուրիշ հաստատութեանց յանձնուելով, Քրէտի Ֆոնսիէն տարեկան մեծկակ գումար մը կ'ընէ, և մէկ անգամէն 158 միլիոն ֆր. ի չափ կարուստ մը կը կրէ, զի մէկ սա կէս միլիոն ֆր. փոխ տուած է գաւառային մտաւորներու։ Պ. Քրիսթոֆլ իւր հրաժարականաւ կը յայտնայ Երեսփ. Ժողովին եւ կեցնել չպատգանց վնասակար անօրինութիւն մ'ընելէ Քրէտի Ֆոնսիէի մասին։ Պիտի յաջողի։ Ցայսմի չէ։ Առայժմ Քրէտի Ֆոնսիէի բաժնեթուղթը կէնայ։

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ Ի ՊԵԼՃԻԱ

Պելճիոյ Աբքայական Աշխարհագրական Ընկերութեան վերջին նիստին մէջ, իւր գիտական նախագահն հրապարակախօսութիւն մ'ըրաւ Սաբատա լեռն ելնելու փորձին վրայ, յորում չէ յաջողած, որով անձամբ հաստատած է տեղացւոց կարծիքը թէ այն լերան գագաթն ելնել ամեն մահկանացուի գործ չէ։ Այս ուղեւորութեան շնորհիւ հնոյ նկատած է գիրք մը, յորմէ Լէ-ճէր Հէրբէր իւր երեկի թուով քաղած է ամբողջ գլուխ մը Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի պատմութեան վրայ, ինչպէս աւանդած են հայկեղեցական պատմիչք։ Այս պատմութեան մէջ յիշուած էմ ապանի գործը The Life and times of St. Gregori the Illuminator, Կէնտ և ժամանակ Սրբոյն Գրէգորի Լուսաւորչի։

ՇՈՊԵՆԱՒՈՒ ՄԸ ԿՈՐՈՒՍՏԸ

«Բարդ Տուկլաս» գեղեցիկ և մեծ շոպենաւն, որ Լոնտոնէ Աստրալիա կ'երթար, թանկագին բեռով ու ճամբորդներով, ի Ֆաքար խրեցաւ, և չատ ջուր առնելով, ընկղմելու մէջոցին կրցաւ իւր բեռն ու ճամբորդներն անցունել ուրիշ նաւու մը։ Դժբախտաբար այս նաւ եւս խրեցաւ, բեռը կորաւ, և ուղեւորաց կեանքն եւս ի վտանգի էր, ըստ վերջին լրոյ։ Կորուստն 100 հազար անգլ. ոսկիէն աւելի է նիւթապէս։

ՊԻՄԱՐԲ ԻԵԹԵԱՆ ՃԱՌԸ

Պիմարբ իշխան անցեալ հինգշաբթի ընդունեց գերման հեծելանուագարանի ընկերակցութեան կողմէ պատգամաւորութիւն մը։ Ցաւ յայտնեց որ ֆիզիքական այժը զարգացնող մարդանք դեռ եւս բան արժանոյն չեն գնահատուիր Գերմանիոյ մէջ։ Հեծելանին սքանչելի միջոց մ'է մարդանքի, և այս ընկերութիւնք ո՛չ միայն ողջապահիկ այլ եւ քաղաքական տեսակէտով լաւ գործ մը կ'ընեն, զի գերմանական այլ և այլ ցեղերու մէջ միութեան գիծ մը կը լինին, ոչնչացնելով սահմաններն որք կան զանազան գերմանական Պետութեանց մէջ։ Պիմարբ ուրախ է որ ներկայացող ընկերակցութիւնն իւր գործունէութիւնը տարածեր է Շլեզվիկ էլ ի Պաւիերա և մինչեւ աւստրեան գերմանաբնակ գաւառներ։ Գերմանական ցեղերու մէջ ճշմարիտ միութիւն հաստատելու համար, պէտք է քաջալերել սիրտերը միացնող ամեն ձեռնարկներ, երաժշտութեամբ, երգերով, մարմնամարզերով, արշաւներով ու մրցումներով։ Պիմարբ ուրախ է որ ազգային միութեան գործն որուն ինք աշխատած է՝ նոր այժ կ'առնու այսպիսի ձեռնարկութեամբք։ Ինչպէս գերմանական լեզուն, գրականութիւնը, գիտութիւնն ու գեղարուեստը կանգ առած չեն աւստրեան սահմանց վրայ, մարմնամարզիկ և երգեցիկ մարմնոց գործունէութիւնն ալ կանգ առնելու չէ սահմաններու առջեւ, ու թափանցել պէտք է ուր որ գերման սիրտեր կը տրոփեն։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ծանուցինք թէ պէտք երեւելի իրաւագէտ և արեւելեան գործոց հմուտ հրապարակագիր Պ. Ժաքմէն յանձն առած էր ընդունիլ Եգիպտոսի միջազգային դատարանաց մօտ ընդհանուր դատախազի պաշտօնն, եթէ Սիամի թագաւորը դիմը ազատ կացուցանէր նոյն թագաւորին խորհրդականի պաշտօնէն, զոր կանխաւ ընդունած էր տարեկան 4,000 անգլ. ոսկի թոշակաւ։ Պ. Ժաքմէն ասկէ պակաս գումարով մը յԵգիպտոս ծառայել յանձն կ'առնուր, Եւրոպիոյ մօտ բլլալու համար։ Բայց Սիամի թագաւորն այնքան գնահատած է զՊ. Ժաքմէն, որ սակարկութենէն չհրաժարեցաւ, և ինչպէս որ պէտք իրաւագէտն իւր իրաւագիտութեան առաջին ապացոյցն ընծայէ գործադրելով իւր ստորագրած պայմանագրութիւնն։ Հետեւապէս, Պ. Ժաքմէն կ'երթայ Սիամ, և Եգիպտոսի կառավարութիւնն ուրիշ եւրոպացի մը կը փնտռէ այն կարեւոր պաշտօնն յանձնելու։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆրեսերիկ Կայսրուհին, Պերլինի քաղաքապետ Պ. ֆոն Ֆորբէնպէքի մահը լսելով, փութաց ցաւակցական հեռագիր ղրկել անոր քրոջ, և իւր կողմէ յուղարկաւորութեան ներկայացուցիչ ղրկեց Մ'ըչբէ զօրավարն, երբեմն թիկնապահ Ֆրեսերիկ Կայսեր։ Պ. ֆոն Ֆորբէնպէք կաթոլիկ էր, բայց այնքան ազատական գաղափարներ կը տածէր որ ստարեց Բրուսիոյ կառավարութեան՝ հակապապական պայքարին մէջ։ Նախարարական և խորհրդարանական կարեւոր պաշտօններ վարեց, և իբրեւ Պերլինի քաղաքապետ նշանաւոր բարեկարգութիւններ իրագործեց։ Պրեսլաւի իշխան-արքեպիսկոպոս Բոբ կաթոլիկ կղերին արգիլած լինելով անոր յուղարկաւորութիւնը կատարել, տնօրէնութիւն մը որոյ վրայ չատ բաներ գրեցին Պերլինի լրագիրք, Պ. ֆոն Ֆորբէնպէք թաղուեցաւ բողոքական դերեզմանատան մէջ։

—Ինչպէս Եւրոպիոյ ուրիշ կողմեր, Հիւսիսային Գերմանիոյ մէջ եւս անցեալ շաբթուն տարօրինակ տաք ըրաւ, որոյ նմանը 1865 էն չէր տեսնուած։

—)(60)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԾՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԱՌԻ—ՄԱՏԸԼԷՆ

Կէսօրէն ետք, օրուան ամենէն տաք ժամուն, կը խնդրէր Մառի-Մատըլէնէն որ դաշնամուր նուագէ, և Բոլ օգուտ քաղելով առիթէն՝ կ'երգէր մանկամարդ աղջկան հետ։

Իրիկունը, մինչեւ ուշ ատեն կը կենային պատշգամը՝ ծովու հեշտագին զովը շնչելու համար։

Արդէն տասնեւհինգ օրէ ի վեր Մառի-Մատըլէն ամարանոցը կը դտնուէր, երբ, առտու մը, Պ. Թիւրկան, տիկին Մելվիլի նոտարն և Բոլի վարպետը, հասաւ ճիշդ այն պահուն յորում սեղան պիտի նստէին նախաճաշելու համար։

Տիկին Մելվիլ ցոյց տուաւ այն գոհունակութիւնը զոր կը զգար այս այցէն։ բայ ատի, ամենուին զարմանք չի յայտնեց, որ կը նշանակէ թէ նոտարին գալատան կը սպասէր։

Արդարեւ, Պլինեիէռ պառոնուհին նամակն առնելէ ետք, գրած էր Պ. Թիւրկանի որ կարենայ պառոնուհւոյն հետ Թրուվիլ գտնուիլ և կ'աղաչէր որ երկարաձգէ իր ուղեւորութիւն և նախ Հավր գայ։

Ճաշին ատենը Փարիզի վրայ միայն խօսեցան, որուն վերջին արձագանգները մը բերէր նոտարը։

Գողտրիկ խօսուրբտուկ մը եղաւ այդ, յորում քիչ մը ամեն բանի վրայ խօսուեցաւ, քաղաքականութեան, գրականութեան, արուեստի, աշխարհիկ լուրերու, ևն, ևն։

Իր գործն ի բաց առեալ, նոտարը կ'ըլլար սիրելի, հոգեկան Փարիզցի մը։ Ինչ որ կ'ըսէր, քիչ մը ամեն կողմէ քաղուած, լրագիրներն, հանդէսներէն, նորաձեւութեան գիրքերէն, թատրոններէն, սրահներէն, ակումբներէն, պաշտօնական մարմիններէն, թէ՝ հրահանգիչ, թէ շահեկան և թէ ախորժելի էին։

Մնաց որ, վայլուն խօսակցողը գիտէր զգուշանալ այնպիսի բաներէ որք կրնան խրտչեցուցնել կոյս ականջներ։

Այն օրը, Պ. Թիւրկան եղականապէս զուարթ և ոգեւորեալ էր։ Ցոյժ գեղեցիկ քաջալուծութիւններ արձակեց՝ նրբօրէն հոգեկան քննադատութիւն մը ընելով ամուրի կեանքին վրայ։

Բոլ Մելվիլ դժկամակութեամբ կ'ընդդիմախօսէր, իր դատը պաշտպանող փաստաբանի մը պէս։

—Տէր, ըսաւ, զուք ամուրի կեանքին վրայ կը խօսիք մարդու մը պէս որուն պաշտօնն է ամուսնութեան պայմանագրեր խմբագրել և ստորագրել։

—Մի՛ մոռնաք, բարեկամս, պատասխանեց նոտարը ժպտելով, թէ քիչ առնէն իմ յաջողաց պիտի ըլլաք։ Արդ, օրինակ մ'այն հանդիսանալու համար, կատարեալ նոտարի մը առաջին պարտաւորութիւնը կին մը առնել չէ՞։

—Մինթէ դուք ձեր քովէն երդում ըրած էք որ զո՞ւք խմբագրէք իմ պայմանագիրս, հարցուց Բոլ դէմքով մը, որ՝ ժպիտին տակէն մոռատանջութիւն մը կարտայայտէր։

—Բարեկամս, չեմ ծածկեր քենէ, պարքս է այն։

Այս մասին աւելի հեռին չգացին։

Նախաճաշէն ետք, Պ. Ժինու երկասարդները տարաւ պտոյտ մը ընելու ժայռերուն վրայ և տիկին Մելվիլն ու նոտարն առանձին մնացին։

—Տիկին, ըսաւ այս վերջինն, այսօր ալ անհաճոյ բան մը ունիմ ձեզ ծանուցանելու։

Եւ նամակ մը ներկայացուց տիկին Մելվիլի։

Պլանշ խանդն կարդաց։

—Ի՜նչ, ըրաւ, նորէ՞ն։

—Ձեզ գիտեր երբ պիտի վերջանայ։

—Հօրս առնելիքներուն պահանջները տալէս ետքս,—գէթ այնպէս կը կարծէի,—ի՞նչպէս այս յապաղալ պահանջումներ կրնան մէջ տեղ ելնել։

—Կը յիշէ՞ք ամեն ինչ որ պատիւ ունեցած եմ ըսել ձեզ այս մասին։ Մէկ կողմէ գիտեն որ մեծ հարստութիւն շահած էք և միւս կողմէ կը ճանչնան ձեր հօր յիշատակի մասին ձեր տածած յարգանքը։ տիկին, չարաչար կը գործածեն այն դիւրութիւնն որով կը բանաք ձեր տնտուկը և մանաւանդ ձեր որդիական սէրը։

—Այսքանն նման պահանջներու ո՞րչափ վճարած ենք արդէն։

—Հարիւր յիսուն հազար ֆրանք, տիկին։

—Եւ այս նամակը յիսուն հազար ո՞սկի ալ կը պահանջէ։

—Այո, տիկին։

—Լաւ ուրեմն, պարոն Թիւրկան, վճարեցէք երբ թուղթերը ներկայացուցեն, ինչպէս արդէն ըրած էք։

—Ներողութիւն, տիկին, այս անգամ ձեր հրամանաւ կամ առանց ձեր հրամանին, ոչ միայն չպիտի վճարեմ, այլ և պիտի դրաւեմ թուղթերն և դատական իշխանութեան պիտի տանիմ, վասն զի համոզուած եմ թէ անանք կեղծ են, ինչպէս համոզուած էի միւսներուն կեղծ ըլլալուն։

«Աւասիկ չորրորդ պահանջն որ գրեթէ միւսնոյն պայմաններուն մէջ յառաջ կուգայ։ Այս չորս պահանջներն Ամերիկայէն կուգան, առաջին երկուքը Նիւ-Եորքէն, երրորդը Զիքակոյէն, տասիկա Ֆիլատելֆիայէն։ առեւտրական տանց կողմէ եղած են որք գործ ունեցած էն եղեր Հավրցի ժինու նաւարգարին հետ։

«Լաւ ուրեմն, տիկին, նորէն կ'ըսեմ, համոզուած եմ թէ գործերնիս չեթէ չորս՝ այլ մէկ սրիկայի հետ է, որ յանդուգն դըրամանենդ մըն է։

—Պարոն Թիւրկան, կրնաք պապիլ։

—Պիտի տեսնենք։ Ամեն պարագայի մէջ, տիկին, թողէք որ ուղածս ընեմ, պէտք է որ սիրաս հանդարտ ըլլայ։

—Ուրիշ քանի վրայ խօսինք, բարեկամս։ Բոլով պէտք է գբաղինք։

—Լաւ, ինչպէս որ սրուած էր մեր միջեւ, տեսայ տիկին Պլինեիէռը Փարիզէն չի մեկնած։ Զգացուցի իրեն այն առաւելութիւնը որ յառաջ պիտի գար երկու ընտանեաց համար, եթէ Բոլ Մելվիլ և Օր. Բլոթիլտ տը Պլինեիէռ ամուսնանային։

—Ցնո՞ղ, բարեկամս։

—Շատ կը յուսամ որ պառոնուհին չը պիտի մերժէ իրեն ընելիք ձեր առաջարկները։

—Լաւ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, պարոն Թիւրկան, անյապաղ պէտք պիտի ըլլայ որ դատարանի միջոցաւ հաստատէք Պ. տը Մելվիլի բացակայութիւնը։

—Այդ մասին հոգ մի՛ ընէք, տիկին

—Ո՞ղջ է, մեռա՞ծ է։

—Եթէ մեռած ալ ըլլայ, մահուան գիրը չի գտնուիր, նորէն այնպէս կը նկատուի իբր թէ անբերեալի եղած ըլլայ։

—Վերջապէս, պէտք եղածը կ'ընէք։ կատարեալ վստահ եմ ձեր վրայ։ Ուրեմն, բարեկամս, ես և Բոլ վաղը շրջենաւ պիտի նստինք Թրուվիլ երթալու համար։

—Ձեզ պիտի յանձնեմ հոն և պիտի իմացուցեմ պառոնուհւոյն ձեր գալուստը։

Ժամ մը ետքը, նոտարն հրաժեշտ առնելով հիւրերէն՝ մեկնեցաւ։

Բոլ անոր ընկերացաւ մինչեւ նաւահանգիստը։

—Բարեկամս, ըսաւ Պ. Թիւրկան երիտասարդին՝ բաժնուելէ առաջ անոր ձեռքը սեղմելով, հաւանօրէն վաղը նորէն պիտի տեսնուինք և պիտի կրնանք խօսիլ լուրջ գործերու վրայ։

Յաջորդ օրը, տիկին Մելվիլ և որդին Թրուվիլ ուղեւորեցան։

Պ. Ժինու դիտաւորութիւն յայտնած էր տարանոց մնալու։

—Մառի-Մատըլէն ձեզ ընկեր պիտի ըլլայ, ըսած էր տիկ. Մելվիլ։

Մանկամարդ աղջիկը ոչ զարմանք, ոչ դժկամակութիւն յայտնեց անոնց չընկերանալուն։

Իր բարերարուհւոյն ամենափոքր բաղձանացը հնազանդիլ սովորած ըլլալով՝ խոնարհած էր, անուշ ժպիտ մը ուղղելով ձեր կրօնաւորին։

Մինակ, Բոլ ձանձրալի, դժգոհ երեւոյթ մը առած էր։

Մեկնման պահուն, ուժով սեղմեց Մառի-Մատըլէնի ձեռքը, հասկցնելու համար թէ որչափ երջանիկ պիտի ըլլար եթէ ընկերանար իրենց։

Եւ, համբուրելով զնա, ականջին փըսփսաց։

—Որչա՞փ երկար պիտի երեւնայ ինձ քեզմէ հեռի անցուցած ժամանակս։

Ծովուն վրայ, տիկին Մելվիլ չուզեց իր որդւոյն հետ յուզել այն խնդիր որուն համար Թրուվիլ կ'երթայիր։ Շատացաւ խօսելով միայն այն համակրութեան, այն բարեկամութեան վրայ զոր ունեցած էր միշտ Պլինեիէռ պառոնուհւոյն նկատմամբ, որ այրի մնացած էր անզաւակ և որ ինքզինքը բոլորովին նուիրած էր իր Քլոթիլտ եղբօրաղջկան։

(Շարունակելի)

ԱՂԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհրդոյ չաբաթական նիստն երեկ եւս տեղի չունեցաւ, որովհետեւ անդամոց ոմանք հիւանդութեամբ բացակայ ըլլալով՝ մեծամասնութիւն չգոյացաւ։

Թիֆլիզի «Տարաղ» շաբաթաթերթն։ Բագւայ Կանանց Ընկերութիւնը, որ Մարդասիրական Ընկերութեան հովանաւորութեան ներքոյ պիտի սկսէ իր գործունէութիւնը առաջիկայ սեպտեմբերից, արդէն սկսել է նախապատրաստական ժողովներ կայացնել, գործունէութեան ծրագիրներ կազմել Ընդհանուր ժողովին զեկուցանելու համար։ Վարչութեան նախագահուհի տիկին Անանման Մադաթեան և ընդհանուր Բագւայ Կանանց ընկերութեան տիկին Սոֆիայ Ագամեան՝ Վարչութեան միւս անդամուհիների հետ ամեն ճիգ թափում են, որ աշնան անպատճառ բանան կարու ու ձեւի մի ուսումնարան։ Բագւայ Կանանց Ընկերութեան դրամագլուխը այժմ 14,000 ռուբլի է հասնում։

—Տաբաղի անցեալ համարում հաղորդել էինք, որ բանաստեղծ Սմբատ Շահազիզեանը երկու հարիւր ռուբլի նուէր է ղրկել Հրատարակչական Ընկերութեան։

Արդ, օրերս նորից յիշեալ Ընկերութիւնը ստացաւ յարգելի բանաստեղծից դարձեալ երկու հարիւր ռուբլի նուէր, որով դումարը լինում է 400 ռուբլի։ Իր նամակի մէջ համակրելի բանաստեղծը խոստանում է ամեն կերպ յարատեւ նպաստել Ընկերութեան։ Վարչութիւնն իր վերջին նիստում Սրբոյ Շահազիզին արձանագրել է իր մշտնջենական անդամ, նորա գրականական արդիւնաւէտ գործունէութեան համար։

—Այսօր (10 մայիսի) երեկոյեան կը փակի մեր նկարիչների քառասունամեայ պատկերահանդէսը։ Այս վերջին երեք օրուայ մուտքն ամբողջովին նկարիչները յատկացրել են Ռուսաստանի սովելոց օգտին։ Պատկերահանդէսը՝ ի բաց առնելով վերջին երեք օրը՝ մուտք է տուել 1460 ռ., որ պէտք է նկարիչները բաժանեն իրանց մէջ։ Վաճառուած են 27 պատկեր։ Մեր հիւր Կ։ Պոլսի Դպրոցասիրաց ընկերութեան ատենապետուհի տիկին Արաքսիա Կիւպենկեանն գնել է երեք պատկեր Պ. Պ. Գ։ Բաշինջաղեանի, Զանկովսկու և Լենդոի։ Վերջին օրերս Պ։ Բաշինջաղեանը մի նոր պատկեր եւս է գրել ի ցոյց։ Դա մի հիանալի նկար է՝ Անդրէ խոշոմ։ մի անգամ նայողը այդ պատկերին այլ ևս շատ դժուարութեամբ է հեռանում այդ սիրուն նկարից։

[redacted]

Տիկին Ակիւլինէ կեսարացեան խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ ամեն անոնց, որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իր հանգուցեալ որդւոյն Տիգրան Կեսարացեանի յուշարարութեան ու թաղման, և այս տխուր առիթիւ ցաւակցութիւն յայտնեցին։

[redacted]

ԵՐԴԱՐԱՆ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Ազգային կատակերգակ և անուանի դերասան հանգուցեալ Գ. Հ. Ռշտունիի, Ե. Աճէմեանի, Թ. Նալեանի և այլոց կողմանէ յօրինուած թատերական զուարճալի երգերու և պարերգներու սոյն հասարակաց հաւաքածոյն, որ կը պարունակէ ի մէջ այլոց բարեյիշատակ Արմենակ Հայկունիի հայերէն լեզուաւ գրած երկոյսին Վիճակի զուարճալի ասացուածքներն, կը վաճառի 3 դահեկան։ 1—4

Ընտրեալ հատուածներ

ԵՐԵՒԱՆ ՍԵԼԱՄԼԸԲԸ

Սելամլիքի արարողութիւնը սովորական չքով տեղի ունեցաւ երեկ Հայոց Տիրոջ մկիներն մէջ։ Վեհ։ Սուլթանը միջօրէին հանդիսաւոր կերպիւ այդ մկիներն գնաց և անդ կատարեց ուրբաթու աղօթքը։ Ն։ Կ։ Վեհափառութիւն մկիներն պատուհանէն դիտեց զինուորաց կողմէ կատարուած զօրահանդէսն և յետոյ կայս։ պալատ վերադարձաւ։

Կայս։ պալատան առջևի քէօշկին մէջ կը գտնուէին ամերիկեան դեսպանն ու առաջին թարգմանն։ իսկ հիւրասենեակին մէջ կը գտնուէին Բժիշկ Ընդհանուր ինօրէն Պ։ Ֆօրնի, նոյն վարչութեան ընդհանուր քննիչ Պ։ Սամուէլ, ռուսական դեսպանատան պահակ շտաբսներն հրամատարն ու ընտանեքը։ Ֆրանսական խորհրդարանի անդամ Պ։ Պէռատ, աւստրիական ու ֆրանսական դեսպանատանց զինուորական կցորդք և ոմեսուն և հինգի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

Ի ԿԱՅՍՐ։ ՊԱԼԱՏ

Երէկ, Սէլամլիքի հանդէսէն յետոյ, Վեհ։ Սուլթանը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց մայրաքաղաքիս ամերիկեան դեսպան Պ։ Սայամոն Հիրշի, որ արձակուրդով և առժամեայ կերպիւ Ամերիկա պիտի ուղեւորի։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Կէլիպոլու գաւառին Քէշան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Բիֆաթ պէյ, նախկին շրջանաւարտ Միլքիյէ վարժարանին։ Բիֆաթ պէյ նիկոմիդիոյ կառավարչութեան տարմադրութեանը ներքեւ պաշտօնավարած և լրացուցած է օրինական պայմանաժամը։

ԼԻԱԳԱԹԻ ՇՐՋԱԳՐԱՄ

Լիագաթի արծաթ շքագրամ տրուեցաւ Վերաքնիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Խալիտ պէյի։

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Աւստրիական դեսպան Պառոն տը Քալիչէ երեկ Ֆէէերի Պատրիարքարանը գնաց և այցելութիւն տուաւ Ամեն։ Տ։ Նէօֆիթօս Պատրիարքին։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇՈՒՆՔ

Գերմանական կառավարութիւնը Կ։-ուրէր Աբդէ։ պատուանշանին երկրորդ աստիճանը նուիրած է Նաւային գերգնդապետ Մէհմէտ պէյի։ Կայս։ Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Աւստրիական կառավարութիւնը Ֆրանց Եոսէֆ պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է կայս։ թիկնապահ գեր-գնդապետ Շէֆիդ պէյի։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՆԹԱՍՊԱՏԱԳՐ

Ինչպէս յայտնի է, Վեհ։ Սուլթանն հրամայած էր՝ ցամաքային ու ծովային զինուորաց հարիւրապետներու, տեղակալներու և գեր-տեղակալներու ամսաթոշակաց վրայ յաւելումներ ընել։ Ն։ Կ։ Վեհափառութիւն միանդամայն հրամայած է որ օսմանեան նաւատորմին մէջ գտնուած տեղակալութեան ու յիսնապետութեան ատիճաններուն մէջ տեղը եղած չորս կարգի ենթասպայից ինչպէս նաև թնդանօթարանի զօրաց վաշտերուն մէջ գտնուած երրորդ տեղակալներու ամսաթոշակաց վրայ եւս յաւելումներ ըլլան։

Արդ, որոշմամբ Նախարարաց Խորհրդոյ, որ վաւերացած է կայս։ Իրատէով, նաւային այդ ենթասպայից ամսաթոշակին վրայ՝ որ երեքական Մէճիտիէէ կը բաղկանայ, մէկ մէկ Մէճիտիէի, իսկ թնդանօթարանի երրորդ տեղակալաց ամսաթոշակին վրայ՝ որ 191ական ղրուշ է՝ 29ական ղրուշի յաւելում մը եղած է։

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՆԴԷՍ

Կայս։ Իրատէի մը համաձայն՝ երէկ Միւրիւէյ վարժարանին աշակերտաց հանդիսի մը տրուեցաւ ի Բեպղբանանէ։ Առաւօտուն վարժարանին աշակերտք, ուսուցիչք և պաշտօնեայք յատուկ շոգենաւով Բեպղբանանէ դնացին առաջնորդութեամբ նուագածուաց խմբի մը։ Անդ աշակերտք, ուսուցիչք և պաշտօնեայք շրջանակ մը կազմեցին և վարժարանին անօրէն Ազատ Էրզրահման էֆէնտի բանախօսութիւն մը արտասանելով բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց Վեհ։ Սուլթանին։ Բոլոր ներկայք երգեց «Փառք՝ հանրի՝ յօր եաւս» գոչեցին։ Յետոյ տրուեցաւ առաջին սեղանն, յաւարտ որոյ աշակերտք մինչեւ իրիկուն զբօսանքներ կատարեցին և իրիկուան ճաշն ընդէջ յետոյ վերադարձան ի վարժարան։

Վարժարանին ուսուցչաց և աշակերտաց կողմէ շնորհակալութեան ու երախտագիտութեան երկու ուղերձներ պատրաստուելով կայս։ պալատ մատուցուեցան։

ՆՈՂԱԿԱԼ ԹՈՒՑՕՆ

Վեհ։ Սուլթանն հրաւիրանօք, Միջերկրականի անգլիական նաւատորմին հրամանատար Սըր Ռօճ Թրիյօն յունիս 3/15ին մայրաքաղաքս պիտի գայ Սէբէրաշ զբօսանաւով, որուն Տարտանէլ անցքն արտօնող կայս. Իրատէն եւլած է արդէն։

ԵԼՄՏԱՆԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ելմտական նախարարութեան խորհրդականին նախագահութեամբ և նոյն նախարարութեան գլխաւոր պաշտօնեից անդամակցութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է քննելու համար ելմտական գանձուն և կառավարական պաշտօնատանց, վաճառականաց ու սեղանաւորաց ոմանց միջև եղած հին հաշիւները։

—Ելմտական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալութեան դիւանին պարտականութիւնները սահմանող ներքին կանոնագիր մը պատրաստուած է, որ Պետական խորհրդոյ պիտի ղրկուի քննութիւնս համար։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Հաբէրմ կ'իմանայ թէ Ատանայի առեւտրական ատենին նախագահ Պոտոսարի էֆէնտիի ու Մայսուն անդամ Ապտիլգաֆար էֆէնտիի, Հալէպի Հուգուզի դատարանին նախագահ Մահմուտ պէյի և նախորդ Նափպլին օրինաց հակառակող ընթացքներուն համար բողոքուած ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութիւնն հրամայած է որոց որ անկէ կատարել հարկ եղած քննութիւնները։

Ուշադ գաւառակի նախնական դատարանին նախագահ Մէհմէտ Սայիտ էֆէնտիի նկատմամբ կատարուած քննութեան տեղեկագիրը մատուցուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կուսակալութեանց ոմանց կողմէ հրահանգ խնդրուած էր թէ ժողովրդեան կողմէ իրենց պարտէզներու եւ այգիներու մէջ տունկեր անկելով հացուցած գահրիի (ձէհրի) բերքէն անտառաց վարչութեան անուամբ տասանորդի տուրք պիտի առնուի՞ թէ ոչ։ Եը մնական նախարարութիւնը պատասխանած է թէ, ըստ օրինի, տեղական կառավարութիւնք ընդհանուց տասանորդի տուրքին հետ կը դանձեն՝ ի բաց առեալ կառավարական և մասնաւորաց անտառներն՝ մասնաւորաց և թափուր գետինները վրայ հացուցած գահրիի, գիստորի (ֆուչ), խոզկաղինի (քուշտոմ) և այլ այդ կարգի բերքերու տասանորդի տուրքն։ Հետեւաբար անտառաց պաշտօնեայք չ'պիտի կրնան միջամտել ազգ։ ելմտական նախարարութիւնը ծանուցած է զայս բոլոր գաւառաց, և Անտառաց ու Հանքաց վարչութիւնն ալ՝ բոլոր անտառաց քննիչներուն։

ԴՐՈՇՄԱՄՈՒՂԹ

Շէնքերու վարձակալութեան համար կալուածատէրերու եւ վարձակալներու միջեւ փոխանակելի պայմանագրութեանց յատուկ դրոշմաթուղթերն յետ այսորիկ թղթատեսական չըլլանակաց կողմէ պիտի վաճառուին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բժշկական վարժարանի շաբաթական արձակուրդ ցարդ շաբաթ իրիկունէն մինչեւ կիրակի իրիկուն կը տեւէին, իսկ առաջ արձակուրդի պաշտօնական օրերը։ Այս կարգադրութիւն կ'ըսէ Սուլթան։ չհամապատասխանելով այն կայս։ Իրատէին, որ կը վերաբերի զինուորական միւս վարժարանաց արձակուրդի օրերուն, բժշկական վարժարանի վարատեսչը հրամայած է որոց որ անկ է թէ յետ այսորիկ կիրակի օրուան արձակուրդն բոլորովին չընջուած է և թէ բժշկական վարժարանի արձակուրդք ու դասաւանդութեան օրերը պիտի համապատասխանեն զինուորական միւս վարժարաց արձակուրդի ու դասաւանդութեան օրերուն։

ՏՈՒԲԹ։ ՄԱԼԼԶԵԱՆ

Տուբթ։ Ֆ։ Մալլզեան էֆէնտի, որ Հալէպի և Տիարպէքիրի կողմերն առողջապահական քննիչի պաշտօն վարելէ ետք՝ արձակուրդով մայրաքաղաքս դարձած էր, այսօր Խալիլիի Մահալլէ շոգենաւով կը մեկնի ի Հռոդոս, իր նոր պաշտօնատեղն, իբրեւ առողջապահական մայրաքննիչ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ ՅԱՏԱՆԱ

Ատանայի պաշտօնական թերթը կ'ըսէ թէ նահանգին մէջ ծխախոտի վաճառումն որ ուրն ամսան մէջ (1306 սեպտեմբերէն 1307 յունիս) 1,990,486 ղրուշ արտադրած էր, 1308 տարւոյ միևնոյն ժամանակամիջոցին բարձրացած է 2,583,330 ղրուշի։ Ուրեմն 594,844 ղրուշի առաւելութիւն մը կայ շնորհիւ բարւոք վարչութեան Ատմ պէյի, նոր անօրէն ծխախոտի Բէժինի յատանա։

ԹՐԱՄՈՒԷՔԻ Ի ԴԱՒԱՌՍ

Սելանիկէն կը գրեն թէ մայիս 16ին հանդիսաւորապէս տեղի ունեցեր է քաղաքին Թրամուէյի գծին շինութեան սկզբնաւորութիւնն ի ներկայութեան պաշտօնական անձանց, արտօնատէր Համսի պէյի և ժողովրդեան։ Այս Թրամուէյի գիծը կ'սկսի արեւմտեան կողմէն և ամբողջ քաղաքին մէջէն անցնելով՝ երկու բաժանումներով պիտի հասնի Սելանիկ-Սկիւպ-Վիէննայի երկաթուղւոյ կայարանն որ սեպտեմբերի սկիզբէն պիտի բլլայ նաև Սելանիկ-Մանաստիր-Վալոնայի գծին կայարանը։

ՍԵՒ ՋԱՄԻՉԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Զմիւռնիոյ «Ընտէթ» լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

«Սեւ ջամիչներու առեւտուրին անկմանը պատճառաւ թէ մշակողք և թէ վաճառականք մեծապէս վնասուած են։ Ասոր պատճառն այն է թէ Եւրոպայի մէջ այգիները շատցած ըլլալով, ալ պէտք չէ մնացած մեր սեւ ջամիչներուն։ Այս ջամիչները Թուրքիոյ մէջ սպառելու համար հարկ եղած դարմաններն եթէ չգտնուին, սեւ ջամիչի մշակութիւնն ու առեւտուրը բոլորովին պիտի ոչնչանայ և ասոր միակ դարմանն է ջամ/չէն ալքօյ հանելով, դուրսէն ալքօյ գալուն առաջքն առնուլ։ Այդ պարագային մէջ ջամիչնեն եթէ նոյն իսկ ամենէն լաւ գնով ծախուին, մեր արտադրութիւնը չպիտի բաւէ ներքին պահանջն։ Կը խնդրեմ թէ Պ։ Տավան անուն անձ մը Զմիւռնիոյ մէջ ալքօյի մեծ գործարան մը շինելու համար արտօնութիւն խնդրելու նպատակաւ դիմումներ ըրած է։ Անհրկայ ենք թէ այս արտօնութիւն տրուելով թէ՝ տեղուոյն գանձուն և թէ ժողովրդեան համար մեծ չահ մը պիտի ապահովցնէ, որովհետեւ այդ գործարանին հաստատումը մեծ տարբերութիւն մը յառաջ պիտի բերէ Զմիւռնիոյ ջամիչի հրապարակին վրայ և նոր յոյս մը երեւան պիտի գայ ջամիչէն օգտուելու համար։ Այժմ տասանորդի տրոց վարձակալութեան տրուելու եղանակն ըլլալով, ջամիչին առեւտուրի զարգացումը՝ Տէրութեան գանձուն համար ևս մեծ օգուտներ պիտի ունենայ։»

ԻԶՄԻՐԻ ՋՈՒՐԵՐԸ

Պետական Խորհուրդն իւր չորեքշաբթի օրուան նստին մէջ զբաղեցաւ Իզմիրի ջրերու մենաշնորհովն, զոր խնդրած է Նիազի պէյ։ Այս վերջինն ներկայացուցիչ Նարլեան էֆէնտի կոչուելով, կարգ մը տեղեկութիւններ առնուեցան իրմէ։

Պ։ Պարճիրի Եւրոպայէն հեռագրած է Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան թէ ինքն ալ կը խնդրէ Իզմիրի ջուրերուն մենաշնորհը։

ՅԱՆԴՈՒԴՆ ՔԱԽՈՒՍ ՄԸ

«Սաատէթ»ի ստացած տեղեկութեանց համաձայն, անցեալ հինգշաբթի օր Զմիւռնիայէն ճամբայ ելնող Մէսաժերիի «Կուսալքիվիր» շոգենաւն, եէնի Գալէի Համիտիյէ ամրոցին առջեւէն անցած պահուն, դեղին պիսիերով, սեւ գլխարկով և 20-25 տարեկան յոյն երիտասարդ մը, որ Մարսիլիայէն շոգենաւ նստած էր, նախ քովը գտնուած վոքը մէկ անտուկն ծովը նետեր և յետոյ ինքն ևս ծովը նետուեր է։ Երիտասարդը ծովը նետուելու պահուն ձայն տուեր է նաւակի մը, որ հեռուէն կը հետեւէր շոգենաւին, և ուրիշներովը անտուկը հրելով նաւակը մտեր ու յաջողեր է փախչիլ։ Նաւապետն ընդդիմութիւն մը չընելէ զատ շոգենաւն ևս կեցնել չէ տուեր։

ՋՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԿԻՒՏԱՐ-ԳԱՏՐԷՔՕՒ

Սկիւտար-Գատրքէօյի Ջրի ընկերութեան տնօրէնութիւնը պաշտօնական նամակ մը կը գեկուցանէ մեզ թէ Պ։ Ցակոբ Մաքսատար ներկայ յունիս 1էն (Ն։ Տ։) դադրած է ընկերութեան պաշտօնէութենէն, հետեւաբար ընկերութեան և Պ։ Մաքսատարի միջև ամեն յարաբերութիւնք դադրած են։

ՕՍՄ։ ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս։ Պանքայի Ղալաթիոյ, Բերայի և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ երկուշաբթի, 25 մայիս։

Գերմանական դեսպանն ու դեսպանուհին երէկ իրենց բնակութիւնը Բերայէն Թարապիոյ ամարանոցը փոխադրեցին։

—Օսմ։ Հանրային Պարտուց վարչութեան նախագահ Պ։ Վիսընդ Քայլարտ նախընթաց իրիկուն Սոֆիա ուղեւորեցաւ։ Օսմ։ կայս։ Պանքայի Բարիզու վարչութեան անդամ Պ։ Նավիլ եւս Ֆիլիպէ ուղեւորեցաւ նոյն երեկոյին։

—Ակիւտար-Գատրգիւղիէրի ընկերութեան վարիչ Պառոն Ֆօն Բէօղլեր Իսկէնտերունի բէկզատի ընկերութեան վարիչի պաշտօնն ևս ստանձնած է։

—Անգլիական «Ազոֆ» շոգենաւն առջի օրը Պոլսոյ նաւահանգիստը մտած պահուն, հոսանքէն մղուելով, զարնուեցաւ անգլ։ «Մոուրիք Քասթլ» զբօսանաւուն որ խեղած կողմէն ելնաստեցաւ։ «Ազոֆ»ն ալ ելնաստեցաւ թեթեւապէս։

—Սեբաստիոյ երկրագործական քննիչ և տիպար-ագարակին տնօրէն Պ։ Բաբիս, որ կրնտէի երկրագործական քննիչ անուանուած է, մայրաքաղաքս եկաւ իւր նոր պաշտօնավայրն ուղեւորելու համար։

—«Թարիգ», որ ծանուցած էր թէ Բուսէլիի երկաթուղւոյ վերջին վիճակախնամութենէն 25,000 ֆրանք շահած է Հանրային Պարտուց Վարչութեան պաշտօնեաներէն մին, այս օր իւր այդ լուրն ուղղելով կ'ըսէ թէ շահուած գումարը 10,000 ֆրանք է և թէ շահողն ալ արքունի Փոդրանոցին գործաւորներէն Բանկալթի բնակող Քէշարճը Անտոն անուն յոյն մ'է։

—Երկրագործական Դրամատան Զմիւռնիոյ ճիւղին պաշտօնեայ Ցուատ պէյ՝ նոյն դրամատան Այալտի նահանգին մէջ գտնուած ճիւղերուն քննիչ կարգուած և իւր ամսաթոշակն երկու հազար ղրուշի բարձրացած է։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ շերամներու արդի վիճակը գոհացուցիչ է եւ թէ հրապարակի վրայ գիներն բաւական բարձրացած են։

—Եդեռնագատ ատեանը յառաջիկայ երկուշաբթի օր պիտի դատէ Նաբի պէյ անուն մարդ մը որ ի Բերայ Զիհնի էֆ. անուն նաւաստին սպայ մը սպանած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։ Նաբի պէյի փաստաբան կարգուած է Պապաեան Պետրոս էֆէնտի։ Ամբաստանեալն ընկերոջը՝ Միխալ անուն անձին փաստաբան կարգուած է Իզզէթ պէյ։

ՀԻՒՍԱՐԱՆ

221 Մեծ-Փողոց, Բանկալթի

Բանկալթիի մեծ հիւսարանին մէջ կը պատրաստուին մեսաքսեայ, ֆիլ տէքօսէ, բուրդէ և էսթրամատուրէ գուլպաներ եւ զանկապաններ, ձեռնոցներ, փուտակներ, քաշ-քօրսաներ, անկողնոյ ծածկոյթներ և հիւսուածագործութեան ուրիշ ամեն տեսակ նիւթեր։

Տնօրէնութիւնը շնորհակալ կ'ըլլայ բաղմաթիւ յաճախորդաց, ինչպէս նաեւ այն ընտանեաց որք բարեհաճած են պատուել զինք իրենց յանձնարարութիւններով, եւ կը յուսայ թէ պիտի հաճին շարունակել յառաջիկային նախապատուութիւն տալու տեղական սոյն գործարանի նիւթերուն, որք տեսակի մասին նման են Եւրոպայ սոյնօրինակ նիւթոց և աւելի ածան են անոնցմէ։

Գործարանը կը վաճառէ նաեւ ընտանեաց համար հիւսելու լաւ մեքենաներ եւ գործածուուհեաց յատուկ այլ մեքենաներ որք կրնան օրը մինչեւ 24 զոյգ արտադրել։ հիւսուածագործութեան դասեր ալ կը տրուին։

«Վէքոնոմի էնթերնասիոնալ» ընկերութեան կ։ Պոլսոյ Տնօրէնը պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ, այս անգամ եւս հաւաքչութեան պաշտօն տուած է Կէորգ ազա Գուլյումեանի, որով կը խնդրէ որ բաժանուած իրենց ամսավճարները կանոնաւորապէս նորա յանձնել հաճին։»

Տնօրէն Ընկերութեան
Բ. ՇԷՀԻՐԼԷԱՆ

ԳԵՂԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՀԱՇՃԵԱՆ

Կը պարունակէ Տոմարակալութեան համար պէտք եղած ամեն տեսակ գիրեր։— ապրանգործութեանց համար քանավայրն եւ պրօտէյի զանազան ձեւեր, առանձինն, մէջընդմէջ (անդրբլաստ) և ծաղկեփունջերով կանոց ամէն անուններ, — զարդագիրք եւ մեսագներու վրայ փորագրելի գիրեր հայերէն, գաղղիերէն։

Կը վաճառուի Բերա Վայսի գրատունը։ —Ղալաթիա Ա. և Օ. Փանոսեան թղթավաճառները, —ի Պոլիս Մէրճան Զարէր Մարգարեան գրատունը, —ի Զաքմաքճիրար Եօգուշ Պ։ Պալէնցի գրատունը և կամուրջի գլուխը Ջլավաճառ Պօղոս աղայի քով։

Գին 20 ղրուշ

ԻՐԱԿԱՆ ԿԵՆՍԳԻՐ ՆՈՒԱԳՆԵՐ

ՄՈՒՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Շահածուկին գովասանքը — Առջինկը, ճինուսուց զոյզ մը ադիաթի թինիֆներ, նաւավար Գիրգոր, Սենսկուբեան արձագանգը, Դրախտային զանգ, Առ Մեքանիա, Վարդեի գեղեցմաքճ, Մէնմէճ տաքիս, Սիրանար Կիկօն, Տանտան պէպէճ, Տէր Գէորգ Ասդրուն, Երգանճ ծերուկ Տէրտէրին, Կիկօն ի Դասմ-բաշա, ժողովրդեան զուակին օրորք։ Սրբունի Մայրապետ Էն, Սրբունի Մայրապետի, Տէր Գէորգ Ասդրուն եւ Տէվիրնիպաշեանի Պատկերներ։

Գին 100 փարա

Կեդրոնատեղին է Զարդարեան գրատուն Կ։ Պոլիս Սուլթան Համամ թիւ 12։ կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով Սուրբ Արքին եւ Պօղոս աղայից խանութներն։ 4—10

ԱԶԳ։—Վաճառատան մը համար երիտասարդ գրագիր մը կուզուի որ գիտնայ տոմարակալութիւն և գաղղիերէն։

Դիմել Թ։ Մոլտովաք և Ընկ։ Ղալաթա Պալըք Բազար թիւ 3։ 3—3

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՒԿԲԼԷՇ, 3 յունիս։—Նախարարապետը Խորհրդարանին ծանոյց թէ Ռումանիոյ գահաժառանգ Ֆերտինանտ իշխան նշանուած է Էմիսվբրկի դքսին աղջկան՝ Մարի իշխանուհւոյն հետ։ Զերմ ծափահարութիւնք, խնդակցական բանախօսութիւնք, և ընդհանրական հեռագրեր երկուց կողմանց ծնողներուն։

ՊԵՐԼԻՆ, 3.— Կայսրն երեկի ընտանեկան հանդիսաւորութիւն առթիւ ծանոյց Հունգարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին (Ռումանիոյ գահաժառանգին) նշանախօսութիւնն Էմիսվբրկի Մարի իշխանուհւոյն հետ։

ՓԱՐԻԶ, 3։ — Ժիւրիէն տը լա Կրաւիէռ ծովակալին տեղ Ակադեմիոյ նոր անդամի ընտրութիւն կատարուելով, ընտրուեցաւ Սորբոնի պատմութեան դասատուն Պ։ Էրնիսթ Լավիս, 27 քուէով։ մինչ Գ։ Զօլա երեք քուէ և Գ։ Գրիւնպէռէ հինգ քուէ միայն ստացան։ Առաջին քուէարկութեան, Պ։ Լավիս 13, և միւս երկու մրցակիցք 10 ական քուէ ունէին։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը լուր չունի Անգլիոյ կողմէ Աթապարայի գրաւման վրայ, Մատակաբարի հիւսիսային կողմը։

—Պ։ Քասնօ ընդունեց Շուէյտի թագաւորն։ Երեկոյին թագաւորը ժրնեվ կերթայ։

ԼՈՆՏՈՆ, 3։—Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանն և իւր մայր Ցրատսա գնացին, տեսնելու Օմալի գուբան։ Իշխանը Պարմորալ գընացաց կիւրակի՝ Վեհ։ Թագուհին տեսնելու, որոյ թարտուղար Սըր Հէնրի Փոսնպի, փոխադարձ այցելութեան եկաւ։ Անգլ։ ազնուականութիւնը սիրալիր ընդունելութիւն ըրին իշխանին։

ՎԻԵՆՆԱ, 3։—Երեսփ։ ժողովը միաձայն քուէարկեց Պիրքէնպէրկի արկածելոց համար խնդրաւոր նպաստաց։ Երկրագործական նախարարն և Պոհեմիոյ կուսակալն աղէտին վայրը գացին, ուր ահիսարշ տեսարանք տեղի ունեցան։ Ցարդ 67 դիակներ։ Հանքին մէջը մնացեալներն ազատելու յոյս չմնաց։

ՖՈՒՌՆԵԼԻՆ ԴՈՐՄԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՓԱՐԻԶ, 3. —Վաւերական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ առաջիկայ հոկտ. ամսէն ետքն եղած Բուսելիի վիճակախնամութեան թուղթերն 100 ին 85 հաշուով պիտի վճարուին։

(Այս հեռագիր անհասկնալի կը թուի մեզ։ Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհրդոյ որոշումն է՝ ինչպէս գիտնք արդէն՝ 100 ին 58 էն 72 ի բարձրացնել վճարման սակը։ Բայց երբ այս որոշումն իսկ պէտք եղած վաւերացումը չէ ստացած տակաւին, Ֆուռնիէի Գործակալութիւնն ո՞ր «վաւերական աղբիւրէ»ի մացեր է թէ 100 ին 85 պիտի արուի։ Բացատրութիւն մը անհրաժեշտ է։ (Ծ.Խ. «Արեւելք»ի)։

Վակտրան

ԳԱԼԱԹԻԱ, 23 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔԻ ՓԽԱՆԱԿԱՆ ՈՅՆ

3 ամիս Լանտրպի վրայ	109 1/4	
3 » Բարիզի »	22 95	

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երեկ Կրկին գոց։ [Մէջտ։ Դ։ Սերի]	22	12 1/2
Ընդարձակ մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	22 13
Կէս օրին	»	22 13
Թարգմանութիւն Օսմանեան երեկ երեկոյ	83	21
» » Ժամ՝ 3ին	83	13

ԸՆԹԱՑՔԻ ԱՐԱՐԵԹԼՈՅՆ

Փոխառութիւն A։ Սերի	50	50
» B։ »	28	12
» C։ »	22	13

ԲԱՆԿՆԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ոսկիէթ ժամկոյթ Աշէր Լ։	4	20
Գրեսի ժամկոյթ » »	7	37
Պանք տը Գոնս։ » »	5	
Ոսա։ Շանժ։ է վալեօր » »	4	25
Ամէրի » »	16	20
Թրամուէյ » »	5	75
Բաւելի Երկաթուղի Ֆր։	83	1/4
Բանկնոթուղի Լավրօսի Գ։ Կ։	103	

ԸՆԹԱՑՔԻ ԳԻՆԱՄՈՒ

Օսմանեան ոսկի դրր	100	
20 Ֆրանքոց »	87	24
Անգլիական ոսկի »	110	03
Մարք [Գերմանական ոսկի] »	107	20
Իմպերիալ »	89	30
Քրեմից »	51	15
Բուսելի թղթադրամ »	8	70
Ամէ։ արծաթ [տարբ։] »	108	01
Ամար արծաթ »	101	20
Մէճիտիէ »	98	
Թաղանթէ »	18	
Ֆոնտ Ստերլինիոյ Պակարանէ »	6	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 3 Յունիս

Ֆրանսական Լանթի 3 %	98 45
» » 4 1/2 %	103 20
Օսմանեան գրանոթիւտ Սերի Գ.	20 50
» երկաթուղի	87
» Բէժիի բանկնոթուղիք	378 75
Սանք Օսմանիա	597 18
Լոսիէթէ ժէնէրալ	— —
Ներեսի Լիոնէ	777 50
Խարկով Լանթի 3 %	91 80
Բրեսլաւիէ Թիւրք (1890)	425
Եգիպտական միացեալ	484 06
Ոսմ։ մեսր։ ալեքսանդր	470
Ոսմանիէ (Օսմանեան գրանոթիւտ)	386 25
Զէր [տնոր պի վրայ	27 17 1/2

ԼՈՆՏՈՆ, 3

Դպ։ գրանոթիւտ	96	80
Օսմ։ » Սերի Դ։	20	28
» » » Ա։	30	50
» » » Բ։	28	12
» » » Գ։	20	28
Փոխառութիւն 1877	—	—
Պանք Օսմանի	13	80
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	95	75
» առաջ։ (բրիմիէրէ) 1890	90	62
Տօնտիպալ (փոխառ։ Լոնտրա)	105	
Լուսական 1890	96	87
Լիսպոնի երկաթուղի	21	1/4
Գուսաղայի երկաթուղի	14	
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25	286

ՎԻԵՆՆԱ, 3

Օսմանեան երկաթուղի	44	12
» Բէժիի բանկնոթուղիք	178	50
Փոխանակութիւն Լանտրի վրայ	119	70
» Փարիզի »	47	42

ՊԵՐԼԻՆ, 3

Փոխանակութիւն Լանտրի վրայ	20	350
» Փարիզի »	80	90
Բուսելի թղթադրամ	214	35
Օսմանեան

ափա քիր ունենալ, սակայն արևմտեան տիկնանց չատերուն ուշը կը դրաւուէ և կը գնեն։ Սոցա գործարաններն ալ գացի, ուր այդ ապրանքները կը գործէին պարզ և նախնական գործիքներով։—«Դուք Անգղիոյ մէջ աշխարհի հրաշալի գործարաններն և մեքենայներն ունիք, հոս մեր աղքատութիւնը պիտի տեսնէք» ըսաւ գործատիրը։ պատասխանեցի թէ «Գործարաններն և մեքենաները միջոց մ'են որոյ շնորհիւ կատարեալ ապրանքներ կը շինուին։ Դուք այդ միջոցներէ զուրկ ըլլալով կրկին մաքուր և գեղեցիկ ապրանքներ յառաջ կը բերէք, որ ձեր երկրին համար մեծ պատիւ է։»

Դժբաղդաբար Եգիպտոսի մէջ հայերը չէին փայլիր վաճառականութեամբ։ կան մի քանի անձնաւորութիւնք որ այդ ճիւղին մէջ են, սակայն առաջնակարգ վաճառականք եւրոպացիք և յոյնք են։

* * *

Կիւրակէ առաւօտ գացի Գահիրէի հայոց եկեղեցին, որ քաղաքին հին մասին մէջն է։ բոլոր արարողութեան ժամանակ հազիւ 20-25 անձինք կային։ մեծ մասամբ տիկնայք ըլլալով, ըսին թէ ընդհանրապէս ատկէ աւելի բազմութիւն չէր ըլլար։ լսեցի նաև թէ ունէին ազգային վարժարան մը, ուր յաճախող տղայք եկեղեցւոյ ժողովրդեան չափ ալ բազմաթիւ չէին։

Նաև գացինք ի Մաթարիա, որ երկաթուղիով կէս ժամ հեռաւորութիւն ունի քաղաքէն։ ըսին թէ առաջուց հոս ամայի տեղ մ'էր, իսկ վերջերս եգիպտական կառավարութիւնը ձրի հողատուած է անձերու չատերու, պայմանաւ որ չենք կառուցանեն, և այս կերպով մի քանի տարիներէ հետէ սկսած էին տուներ, պարտէզներ և զբօսատեղիներ շինուիլ։ Այս կողմի և քաղաքին մօտ ուրիշ տեղեր ծառերու և պարտէզներու յաւելնալուն պատճառաւ, այժմ երբեմն կ'անձրեւէ ձմեռ ժամանակ ի Գահիրէ, ինչ որ յառաջագոյն չէր պատահեր։

Գահիրէի մօտ եղած ամենէն նշանաւոր հնութիւնն եգիպտական բուրգերն են, զոր ամեն ճանապարհորդ կը փափաքի տեսնել։ Ես ալ առաւօտ մը կանուխ ժամը 6ին ճամբայ ելայ այդ նպատակաւ։ Ճանապարհն 7-8 մղոն է և շատ հաճելի։ Կ'ըսեն թէ հին ժամանակները շատ դժուարին է եղեր այդ ճամբան, բայց յետոյ, նախկին Խտիվ Իսմայիլ փաշայի օրով խիստ լաւ շինուած շոսէ մ'է դեռնէն երկու մետր բարձրութեամբ, որոյ երկու կողմերն ալ ագապէի ծառեր տնկուած են, որք արեգական կիզիչ ճառագայթները բաւական կ'արգիլեն։ Այս ճանապարհի շուրջը եղած դաշտերը շատ թարմ և գեղեցիկ են ձմեռ ժամանակ։

Զուարճալի ճամբորդութեամբ մը մէկ ու կէս ժամէն հասանք ի Կիզէ։ Այս գիւղին մօտ է ուր հին եգիպտացի թագաւորք շինեցին 9 բուրգերն, ուր իրենց մարմինն ամփոփուեցաւ։ Այս բուրգերու ամենամեծն և ամենահրաշալին է Խէօբսի (Khéops) բուրգն, որոյ խարիսխի երկայնութիւնն է 600 ոտնաչափ և բարձրութիւնը 480։ Աշխարհիս մէջ մինչեւ յարդ մարդու ձեռօք շինուած ամենահին, ամենահաստատ շէնքին առջեւ ահա կը դանուէի։ Անգամ մը մտածել թէ այդ հսկայ ճարտարապետութիւնը վեց հազար տարուան հնութիւն մ'է և տեսնել որ երբէք քանդուելու երեւոյթ չունի, տեսնել և նկատել որ այդ շէնքին քարերու է՛ն փոքրն 30 ոտնաչափ մեծութիւն ունի, խորհիլ թէ ինչպէս և ինչ միջոցաւ կարողացած են հանել այդ քարերն այդ բարձրութեան։ այն հնագոյն ժամանակին, ուր գործիք, մեքենայ ամենայն ինչ կը պակսէր։ այս ամենը այցելու ճանապարհորդաց մտաց յաւիտենականութիւն և յուզում յառաջ կը բերէ։

Կիզէ գիւղին արաբներն իրաւունք ունին այդ բուրգերուն համար եկող այցելուները պատցնել։ ուստի իմ ժամանումս տեսնելով սկսան խմբուիլ իմ քովս։ առանց ամենքն ալ բաւական լաւ անգղիարէն և գաղղիարէն կը խօսին։

Այս արաբայիներէն երկու ուժեղ և ճարպիկ մարդիկ իսկոյն իրենց վերարկուներն նետեցին և տարօրինակ աշխուժութեամբ սկսան առաջնորդել զիս և ահագին քարերու դէզին վրայ ճամբայ ցուցնել, միշտ յենարան լինելով ինձ։ Որպէս ծովեզերեայ ապառաժուտ քարերու վրայ կը մագլցի մարդ՝ նոյնպէս կարելի է վեր ելլել այս քարերու կոյտէն։ Ի հեռուստ չըմբռնուիր վեր ելլելու մասին եղած դժուարութիւնը, չկրնալով ճշգրիտ գաղափար մը կազմել քարերու մեծութեանը վրայ, բայց երբ հոն է այցելուն, այդ ահագին բլուրին վրայ և երբ կը տեսնէ թէ այդ քարերու ամենափոքրն իր հասակի մեծութիւնը քանիցս կը գերազանցեն, կը վարանի թէ արդեօք կարելի պիտի ըլլայ այդ անհեթեթ սանդուղներէն մինչեւ գագաթը հասնիլ, բայց դարձեալ այդ ժամանակ առաջնորդ արաբները նորա ձեռքը կը բռնեն և դիւրին միջոցներ կը ցուցնեն որ չվհատ։ Այսպէս իմ առաջնորդներէս մին որ աւելի տարիքոտ էր կ'ըսէր անգղիարէն լեզուաւ, «օն ուրեմն, պարոն, քիչ ատենէն գագաթը պիտի հասնինք, ամեն կողմ պիտի տեսնենք։ հոս-բրա՞ պիտի գոչենք։ պիտի երգենք»։ Իւր առաջնորդի պաշտօնը լաւ կը կատարէր այս մարդ։ քանդի քաջալերելով և զուարճացնելով՝ ի ներքուստ դժ մը տալ կ'ուզէր ինձ, որ այս տեսակ դժուարին ընթացքի մը մէջ էն կարեւորն է։ ինքը կ'ըսէր թէ «Ես պոէթոր եմ։ բոլոր անգղիացի և ամերիկացի ճանապարհորդները զիս կը ճանչնան իբր Բէրոմէթեր պոէթոր»։ հաւատացի այնպէս ըլլալուն, քանզի տեսայ որ այդ բուրգի ամէն քարերը կը ճանչնար։ անոնց ամեն կողմի ձեւերն և մեծութիւնը գիտէր, ինչպէս բժիշկ մը կարող է գիտնալ և ճանչնալ մարմնոյ բոլոր մկանունքներն և ոսկորները։

Վերջապէս հասանք ի դագաթն, ուր պոէթորն իր խոստմանն համեմատ սկսաւ անգղիական երգ մը երգել բաւական յաջողութեամբ։

Այս գագաթէն մարդ կրնայ տեսնել աւելի հեռուն՝ ընդարձակ երկիրներ։ միայն արեւու կիզիչ ճառագայթները չեն թողուր հոն երկար կենալու։ Փոքր ինչ հանգիստ առնելէս վերջը սկսայ վար իջնել, որ վեր ելլելէ աւելի դժուար աշխատութիւն մը եղաւ։

Բուրգին ներքին կողմն ալ ուզեցին ցոյց տալ ինձ, ուր երկար, դժուարին և նեղ անցքեր կ'առաջնորդեն այն սենեակներն՝ որոց մէջ կային հնոց մումիաները։ սակայն այդ աշխատութիւն անտանելի համարեցի ինձ նոյն օրն։

ՏԻԳՐԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻԶԷ

ԲԱՐԻԶ, 20 մայիս 1892

Ատեղագէտք կը հաւատան թէ երկիրս ալ՝ միւս միլիոնաւոր մոլորակաց նման՝ շոգիացեալ վիճակի մէջ ծնաւ և սառուցեալ վիճակի մէջ պիտի վերջանայ։

Օդագէտք կամ մէտէօրաբանք եւս կը հաստատեն թէ դարէ մը ի վեր երկրիս օդային ջերմութիւնն զգալի կերպիւ կը նուազի, ի մասնաւորի Ֆրանսայի օդային ջերմութիւնն, և իբր ապացոյց յառաջ կը բերեն թէ՝ Ֆրանսայի հարաւային-արեւմտեան գաւառներուն մէջ, ուր երբեմն թզենին, ձիթենին և խաղողը լաւ կը մշակուէին։ սոյն մշակութիւնք բազմաթիւ տարիներէ հետէ անհետացած են և գինին տեսակն ալ վատթարացած է, զոր օրինակ Բարիզու շրջակայ գիւղերուն մէջ Սիւռէնի և Արժանթէյլի գինիներն որ Հենրիկոս Դ-ի օրով խիստ ընտիր տեսակէ էին՝ այժմ թթու և գրեթէ քացախ դարձած են։

Մայիս ամսոն եւս զոր Ֆրանսայիք իբր տարուան ամենէն գեղեցիկ և զուարթ ամիսը կը դրուատէին և կը փառաւորէին և Տիրամայր Ս. Աստուածածնայ նուիրելով զայն, Մարիամ գեղանի ամիսը կը կոչէին և նոյն ամսոյ առաջին օրն իրենց ձիերն անդամ ծաղկանց փունջերով կը զարդարէին, երկար տարիներէ հետէ ամենատգեղ և տիրագոյն ամիս մը դարձած է։

Կը յիշեմ իսկ որ սիրելի դստերս Մաքրուհիին ծնած տարուան (1869) մայիս 5ին այնչափ անանկալ ցիր և սաստկութեամբ ձիւնեց որ խեղճ մանկիկս քիչ մնաց իւր օրրանին մէջ սառելով պիտի մեռնէր։

Բարեբաղդաբար մայիս այս տարի իւր հին և պանծալի համբաւին քիչ շատ արժանացաւ և մանաւանդ ամսոյս 15ին կիւրակէ օրն այնքան գեղեցիկ էր օդը մինչ զի բոլոր Բարիզցիք խուռներամ բազմութեամբ կը դիմէին Շան-զ-Էլիզէի սրանչելի ճեմելիքները, Ուլլօնի հիանալի անտառը, Մանկանց Դրախտ անուանեալ օդավարժական պարտէզն և Բարիզու բազմաթիւ զբօսաններն՝ ուր զինուորական երաժշտութիւնք սկսած էին։

Նաեւ Բարիզու մօտակայ գիւղերն ի Սէն-Քլու, ի Վէրսայլ, Գէնթէնի անուանի ճարտարապետին հիանալի պարտէզները լի էին բազմութեամբ և ի Սէն-Ժերմէն որուն եզական անտառը ծանօթք աւելով կը բաղդատեն Աէմատաղի անտառին հետ։

Նոյն օր մէկ քանի հայ ընտանիք ալ կը զուարճանային Պուա սը Բօլօնայ բնակող մեր ընտիր բարեկամներէն միոյն գեղեցիկ, հիւրասէր և նահապետական օրհնեալ յարկին ներքեւ, որ է տաճար ընտանեկան սիրոյ։

Մենք նոյն օր հրաւիրեալ էինք ազգագեայ ապարանի մը մէջ՝ Բարիզու Ուսումնասիրաց ընկերութեան տարեկան գումարման ներկայ գտնուելու համար։

Անձնուէր բարեկամի մը յնորհիւ անդ ժամանելով՝ ուրախութեամբ տեսայ որ բազմաթիւ ուրիշ հայեր ալ հաւաքուեր էին։

Ժամ 2½ին երբ պատուարժան ատենապետն բացաւ ժողովը՝ ազնիւ անդամակցայ մին խօսք առնելով՝ սքանչելի ոգեպատիւ տիրոջն յոտնկայս կարեկցութեան քուէ և ի նշան սգոյ, կէս ժամ դադար առաջարկեց։

Սոյն ընդմիջումէ յետոյ օրակարգին ընթացիկ և սովորական խնդիրը կարգադրուեցան։ ապա ստորագրեալ խօսք առաւ խնդրելով որ ժողովը բարեհաճի որոշել որ այս անդամ Ցնօրէն ժողովն՝ ընկերութեանս վրայ տեղեկագիր մը հրատարակէ ազգային օրագրաց մէջ, որպէսզի մի անդամ ընկերութիւնս նկատմամբ տարածուած սխալ տեղեկութիւնք։

Արդարեւ ի Տփղիս հրատարակեալ հայ թերթերէ մին փետրվար 8 ի թուոյն մէջ «Բարիզու Սօսպօնի վաղեմի աշակերտ» ստորագրութեամբ մի նամակ տեսնուեցաւ որ ոչ միայն Ուսումնասիրաց ընկերութեան մահը կը գուժէր ամբողջ ընթացքի մը յետոյ, այլ կը յաւելուր թէ գրամագլուխը փճացած էր և թէ կահկարասիքն ալ անհատի մը ապարանքը կը զարդարէին անշուշտ։

Եւ այդ գրութեան մէջ ինձ ուղղելով խօսքն, իբր միոյն ի հիմնադրաց ընկերութեան՝ տեղեկութիւն կը պահանջէր հրապարակաւ։

Ես յօժարակամ փութացի պատասխանել ուղղելով այս սխալմունքն եւ յայտնելով որ ընկերութիւնս ոչ մեռեալ է, ոչ հոգեվարք։ դրամագլուխը, շուրջ 13,000 ֆրանք, ապահով արկղի մը մէջ կը մնայ շահարեր և թէ կարապետ և թանգարանը՝ պահուած են։

Ցաւելեցի թէ ընկերութիւնս՝ արդէն մի քանի ուսումնասիրական ծառայութիւններ մատուցած է, երկու ազգ. դպրոցներու և գաւառական որբանոցի մը դրամական նպաստներ յատկացնելով մի քանի տարիներ և թէ այժմ ևս թէհրանի ազգայնոց կողմէ խրկուած մէկ սանին համար, որ մանկավարժական ուսմանց կը հետեւի, ընդ ամենը 2100 ֆրանգի օգնութիւն մը որոշած է երեք տարուան համար, Աղն. Մասեհեան Օհանէս Խան բարեկամնուս առաջարկութեամբ և խնդրանօք։

Ներումն կը խնդրեմ մեր պատուարժան ընկերակիցներէն եթէ, իրենց որոշման հակառակ, կը համարձակիմ ի սէր ճշմարտութեան և յօգուտ Ուսումնասիրաց ընկերութեանս, այս տողերն հրատարակութեան տալ, որպէս զի Բարիզու Հայոց Ուսումնասիրաց ընկերութեան իսկական և ուսումնասիրական նպատակը ծանօթ ըլլայ հայ հասարակութեան։

Կը փափաքէինք նոյն մայիս 15ի Ընդհանուր ժողովոյ օրակարգին մէջ զետեղել մի օգտաշատ առաջարկ, բայց դժբաղդաբար մեր դրաւոր առաջարկ ժամանակին չէր հասած Մեծ. Ատենապետին ձեռքն։ արդ չուզելով յաջորդ տարուան Ընդհ. ժողովոյ սպասել, կը փութամ սոյն սխալանաց մէջ արտայայտել զայն։ Խիստ փափագելի կը լինէր որ ընկերութեանս ուսումնասիրական նպատակին համեմատ՝ Կ. Պոլսոյ կրթական գլխաւոր ընկերութեան մը օգնելու համար՝ Ֆրանսայի մէջ ուսեալ մանկավարժներ հայթայթէ իրենց։

Այս, կը խոստովանիմք թէ Ֆրանսա մանկավարժական տեսակէտով Եւրոպայոյ չորրորդ ազգը կը համարուի և թէ իրաւամբ Ֆրանսայէն յառաջ կը դասուին Գերմանիա, Հէլվէտիա եւ Շուէյտ-Նորվէկիա, բայց ընկերութեանս անմիջական հսկողութիւն աւելի Ֆրանսայի մէջ ի գործ կրնայ դրուիլ։

Սոյն տողերը չվերջացուցած և մեր նախորդ նամակներէն միոյն մէջ յառաջ բերած մէկ ճշմարտութիւնիս հաստատելու համար, կ'ուզեմք բարիզաբնակ հայ ճարտար պատկերահանի մը վրայ խօսիլ։

Արդէն Տիար Նահապետեան՝ իւր մի ուղեւորական նկարագրութեան մէջ, զոր հրատարակեցիք, Տիար Սարգիս Տիրանեանի վրայ գովեստիւք խօսած է։

Սա արդարեւ մի քանի տարիներէ հետէ մանաւանդ նշանաւոր կը հանդիսանայ Բարիզու տարեկան պատկերահանդէսներուն մէջ և արդէն Ֆրանսայի կառավարութիւնն իսկ գնահատելով մեր երիտասարդ և տաղանդաւոր ազգակցին հանճարը՝ դուռանային միւզէներուն համար չորս պատկեր գրնած է իրմէ և այս տարի ներկայացուցած երկու պատկերներն՝ 14 առաջնակարգ օրագրաց մէջ մեծ գովեստիւք կը յիշատակուին, ի մասնաւորի Ֆրեսի Լիսնէի տեսչին ճարտարարուեստ կենդանագիրը։

Հոս հարկ անհրաժեշտ կը համարիմ յիշատակել նաեւ Բարձր. Իսմէթ փաշայի որդի և կայսերական Միւզէներուն ընդհանուր տեսուչ Վսեմ. Համի պէյի մի նշանաւոր պատկերը, զոր շատեր հիացմամբ գիտեցին այս տարուան պատկերահանդէսին մէջ ի Բարիզ։

ՅՈՎՀ. ԹԻՒՅՍԻԶԵԱՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՁԱՆԱՓԲԱԼԷԻ ԳԻՆԻ ՀԱՃԻ ՅԱԿՈԲ ԱՂԱՅԻ

Փոքրաքանակ եւ մեծաքանակ ծախուելու համար՝ տէջ մը բացուած է ի Թաշ խան Թիւ 8, ի գլուխ Թիւն նորա բազմաթիւ յաճախորդաց և ամեն անոնց՝ որ կը փնտռեն սեւ, ճերմակ, պրուչքօ կամ անոյշ գինիներ, «անարատ և բնական, չափաւոր գներով»։

Հոն կը գտնուի նաեւ ճիշտ 15 տարուան հին գինի։ 5—15

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ

Ա.

ՑԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ամուսինը։—Անպատճառ պէտք է որ սպասուհի մը բռնենք, սիրելի բարեկամուհիս։

Կինը։—Անա՞նկ կը կարծես, Անթոնին։

Ամուսինը։—Անհրաժեշտ է։ չա՞տ կը յոգնիս կոր, ի՞նչ տեղը կայ։

Կինը։—Կը գնահատեմ զձեզ ներշնչող զգացումը եւ չնորհակալութիւնս կը յայտնեմ։ Իրաւ է թէ հոս շատ բան կայ ընելու, բայց չերեւար։ Այսուհանդերձ ազէկ մտմըտա՛, բարեկամս։ Մինչեւ հիմա կրցանք զուրկ մնալ անկից։ և խնայողութիւնը...

Ամուսինը։—Կառավարութիւնը ամսականս վրայ երեք հարիւր ֆրանք աւելցուց։ այս գումարը քու վիճակիդ քիչ մը ամրքում բերելէ աւելի լաւ բանի չեմ կրնար գործածել։ Սպասուհի մը բռնենք։

Կինը։—Շատ ազէկ, սպասուհի մը բռնենք։

Բ.

ԲԱՑՈՒՄՆ ՄՐՑՄԱՆ

Սպասուհւոյն ընարութիւնը—կարեւոր և ծանր գործ—գրէթէ երեք շաբաթ տևեց։ Դժուարութիւն կը ցուցնէին։

Անանկ սպասուհի մը կուզէին որուն նը-մանը չգտնուի, որուն նմանը երբէք չպիտի գտնուի։ Գլուխ գործոց սպասուհի՞ն, մտամտպար սպասուհի՞ն, նորանման սպասուհի՞ն։

Նախ ծանօթներու դիմեցին. ծանօթներն ըսին որ «մենք այդ գործէն չենք հասկնար»։

Այն ատեն միտք ըրին գաւառէն հատ մը ապպրել, որուն տոկունութիւնն և բարոյականը երաշխաւորեալ ըլլան։

Գրեցին յԱլգաս, Պուրկօնեը, Շանբաները, նոյն իսկ յՕվերնեը։

Գործատատերը ահագին ժամանակ և մեծագումար դրամ պահանջեցին։

Պէտք եղաւ սպասաւոր վարձու տուող գրասենեակներու դիմել։

Ցիսունէ աւելի սպասուհիներ անցան տիկնոջ առջեւէն. աւելորդ է ըսել թէ մէկուն չի հաւնեցաւ։

Ահա այս պատճառաւ է որ երեք շաբաթ եղաւ միայն առաջին սպասուհին։

. . . Տեսէք, մուքը կոխելուն մօտ, սա երկու մանկամարդ աղջիկներն որ դուրս կ'ելնեն անչահ օթեւէ մը՝ պատռած փտած կաշիով պատած հին մտուկի մը երկու ծայրերէն բռնելով։ Ամբողջ Փարիզն կ'անցնին այդ մտուկը ձեռուընին, ատեն ատեն կենալով՝ յոգնութիւն առնելու կամ ձեռք փոխելու համար։

Սպասուհին է որ, իր մէկ բարեկամուհւոյն ընկերութեամբ, իր տիրուհւոյն տունը կերթայ։

Գ.

ԿՆՈՋ ՁԱՌՆ ԱՌ ՍՊԱՍՈՒՀԻՆ

—Աղջիկս, տանը ծառայութիւնը դժուար չէ, բայց զգուշութիւններ կան։ Հիմա պիտի ըսեմ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ քու աշխատութիւնդ. ազէկ մտիկ ըրէ, որպէս զի ա՛լ հարկ չըլլայ նորէն ըսելու։ Նախ կ'ուզեմ որ ամեն օր ժամը վեցին անկողնէդ ելնես. առտուն կանուխ ելնելը առողջարար է։ Ամենէն առաջ ճաշարանը կը սկսիս կարգի դնել, յետոյ ոտնամանները։ Պարոնը շատ կ'ազատուէ։ Հագուստները սանդխագաւթին վրայ կը թոթուես և իմ շրջազգեստներս պատուհանէն կը մաքրես։ Ժամը 9 ին պիտի նախաճաշենք, վասն զի պարոնը ժամը տասնին պաշտօնատունը գտնուելու է։ մենք կը շատանանք ընթրիքին մնացածներովը և պնակ մը հաւկիթով կամ բանջարեղէնով։ Նախաճաշէն ետք, ննջասենեակը պիտի շտկես. ատիճանաւոր դարակներուն փոշիները վար չպիտի առնես։ շատ նուրբ բաներ կան. այդ հոգը ինձի կը վերաբերի։ կէս ժամուան մէջ պիտի հագուիս։ պէտքութիւնը կ'ատեմ, բայց կ'ուզեմ որ միշտ մաքուր ըլլաս։ Գոգնոցդ երկու օր պիտի երթայ։ Հագուելուդ պէս, ընթրիքով պիտի զբաղիս։ Քիչ մը եաքը հետդ վար պիտի իջնեմ, այս տան հայթայթիչները ճանչցնելու համար քեզի։ Ես և պարոնը մնուցողի մասին շատ բարակը կը փնտռենք։ Ամէն հինգշաբթի պտուկի մէջ մսի ջուր պիտի ըլլայ, իսկ ամէն կիրակի, ոչխարի յետնապուտդ կամ հաւ։ Հազիւ թէ ամիսը մէկ երկու անգամ ճաշի հիւր կ'ընդունինք։ Մառանին մէջ գինի ունինք, ինչպէս նաև ածուխ։ Ջուրը և հացը դուրսէն կ'առնենք։ Կը տեսնաս որ պզտիկ հանգստութիւններ կան։ Օրինակի համար, շաբաթը մէկ անգամ լաթ պիտի լուսս և արթիկս, ամեն օր սախտակ պիտի սրբես։ Պէտք է նաև որ ամեն իրիկուն խոհանոցդ մաքրես. ամանները երբէք հետեւեալ օրուան մի՛ ձգեր, շատ գէշ զրուութիւն մըն է ատիկա։ Երբ օրուան մէջ քիչ մը պարապ ժամանակ ունենաս, գանակները պիտի սրես, դրան բռնատեղերը պիտի փայլեցունես, սանդրերը պիտի մաքրես։ Չեմ ուզեր որ սպասուհի մը բերանը բաց երեսս նայի, առանց բան մը ընելու։ Դիշերը ճերմակեղէնները պիտի կարկտես։ Ամիսը մէկ անգամ դուրս պիտի ելնես։ Աւելորդ է ըսել որ դուրսը հանգստաւորեալ պիտի ունենաս. եթէ խնամամ որ ոտքդ հանրային պարահանդէսէ մը ներս ես դրած, անմիջապէս կը վռնտուիս, քու ժողեֆիկ անունդ չեմ սիրեր. Մառի պիտի կոչուիս։ Ամեն սպասուհիք Մառի կ'անուանին։ Ամենեւին յարաբերութիւն չի՛ հաստատես տանը միւս սպասաւորներուն հետ. չընտանենաս դռնապանին հետ, և շատ պէտք եղած ատենը միայն անոր խուցը մտիր։ Ա՛հ, կը մոռնայի՞ կոր, առանց աշխանակի պիտի պառկիս, հրդեհէ զգուշանալու համար։ Այսչափ։— Կարծեմ շատ պիտի սիրուիս այստեղ, աղջիկս։

Դ.

ՍՊԱՍՈՒՀՒՈՅՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դեղեցի՞կ սպասուհի մը։— Բիքարտոյ կաղնիէ մը կարծես ապուած։ Հինգ ոտք երեք մատնաչափ։ Գեղձի պէս կարմի՞ր։ Ծոպաձուկի պէս թա՞ռմ։ Իւղով օծուած մագե՞ր։ Խոշոր ստամո՞քս։ Շարունակ մինչեւ անութը հանգրիճեալ բազուկնե՞ր, հրաւէր մոխրաջրով լուացքի։ Մանիչակապոյտ ձեռնե՞ր։ Քարկոս ատենը գունդի մը մը պէս ծակրգանդա՞ղ։ Կարմիր ժապաւէններու տարապայմա՞ն սիրահար։ Մսավաճառի աչկերտներուն կնատեծարութեանց յոյժ զգայուն։ Մին այն արարածներէն զորս նախապաշարում չունեցող ազատախոհք չպիտի վարանէին անուանել «լուրջ կի՞ն մը։

Մասնաւոր նշանք։ գուլպայներով կը պառկի և բնաւ երազ չի տեսներ։

Ե.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԸ։— ԳՐԱՍԵՆԵԿԷ ԴԱՐՁ

Ամուսինը։—Բարեւ, Լիւսի։ բարեւ, անուշիկ կինս։ Ո՜ւֆ, ի՜նչ օր։ Երեւակայէ որ, Լաֆիթթօ հիւանդ ըլլալուն, բոլոր գործերն իմ վրաս բեռնաւորեցաւ։ Սաստիկ յոգնած եմ, ա՛լ չեմ տեսներ։

Կինը.—Չես գիտեր . . . սպասուհին . . . ։

Ամուսինը.—Թո՛ղ որ նատիմ։

Կինը.—Գաւաթ մը կոտրեց։

Ամուսինը։—Կրա՞ղ։

Կինը։— Հաճո՞յք կը զգաս կոր։ բայց ամսականէն վար պիտի դնեմ։

—Ամուսինը։— Օ՜հ, մէկ գաւաթին համար . . . ազէկը կամաւ բրած չէ։

Կինը։— Աւելի՛ գէշ, ասով պիտի սովրի ուրիշ անգամ աւելի ուշադրութիւն ընել։

Ամուսինը.— Հոգիդ սիրես սա մուճակներս տուր։ Ներէ, աղուոր կոր։ բայց իրաւ որ ոտքի վրայ չեմ կրնար կոր կենալ։

Կինը։ (Կանչելով։) Մառի՛, պարոնին մուճակները բե՛ր։

Ամուսինը։—Բէ՛հ, յոգնութիւնը չարժէր . . . անկարգին տակն են, ասիկց կը տեսնամ կոր։ (Կը սկսի փնտռել)

Կինը։— Ուրեմն ինչի՞ ծառայեց սպասուհին բռնելիս։

Ամուսինը։—Մօտս եկուր և մեծ լուր մը առ։ պաշտօնատան մէջ զիս դեր-տնօրէն ընելու խօսք կայ։—Ա՛հ, չէի ուզեր հաւատալ, բայց ընդհանուր քարտուղարն այսօր երկու անգամ իր գրասենեակը կանչեց զիս։ Երկո՞ւ անգամ։ Առանց յայտնի ընելու, շատ հարցափորձեց զիս։ Կերեւայ թէ քիչ ատենէն Ռոէլն հանգստեան պիտի կոչուի, վասնզի . . .

Կինը։—Եւ սա անկողինը։ ի՞նչ խառնիճաղ բան է եղեր . . . Ա՛հ, խեղճ աղջիկը շատ բան սորվելու կարօտ է։

Զ.

ՄԻԶՆԱԽԱՂ

Ամուսինը՝ իր կնոջ։— Այս գիշեր ի՞նչ աղուրիկցեր ես։ այդ գիշերուան գլխանոցը շուտիկ երեւոյթ մը կուտայ քեզ որուն սիրտ չի դիմանար։

Կինը։—Աչքիդ չի՞ զարներ կոր թէ շաբաթիս ի՞նչ շուտ կը հատի։

Ամուսինը։—Ոչ . . . նայուածքիդ մէջ նոր փայլ մը կը տեսնեմ, նոր . . . աչուքները ադամանդի փոշի քսելն հիմա նորաձեւութի՞ւն է։

Կինը։—Ժամանակաւ մէկ քաշը երեք օր կ'երթար մեզի։

Ամուսինը։—Համբուրէ զիս։

Կինը։—Կատակը էկդի, սիրաս կը հատցունես կոր։ Վայրկեան մը հետդ չնորհքով չի խօսուիր։

Ամուսինը։—Ամեն բանին ժամանակը կայ, Լիւսի։ կազմ մարելու ժամն հնչեց։ բնութեան մէջ ամեն բան կը ննջէ, մինակ իմ սէրս . . .

Կինը։—Ի՜նչ մարդ, Աստուած իմ, ի՜նչ բնութիւն . . . գոցուելէն հաճո՞յք կը զգաս կոր։

Ամուսինը. (Լամպարը մարելով։) Այս գիշեր օդին մէջ բանաստեղծութիւն կայ։

Կինը։— Վաղը կոտրտերը պիտի համբեմ։

Է.

ՏՈՒԱՄԻՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ամուսինը։ (Պզտիկ հայելի մը կախելով պատուհանէն՝ մտրաքը ածիլելու համար։) Մառի, տաք ջուր բե՛ր։

Սպասուհին։—Բերի, Պարո՛ն։

Ամուսինը։— Շնորհակալ եմ։ (սպասուհին դուրս կ'ելնէ)։

Կինը։— Շատ կը նայիս սպասուհիին երեսը։

Ամուսինը։ (գիտնը ձգելով ածելին)։— Ի՞նչ ըսիր։

Կինը։— Շատ գեղեցիկ աղջիկ է։

Ամուսինը։ (ուսերը թոթուելով)։— Ուրիշ բանի վրայ խօսինք։

Կինը։— Ի՜նչ անաղմուկ մարդեր կան։

Ամուսինը։— Ատուա՞ծ իմ։

Կինը։— Ջամչցած մարդեր։

Ամուսինը։ (միշտ ածիլուելով)։— Շարունակէ խօսքդ։

Կինը։— Անթոնին, մի՛ փորձեր ինձ հետ խաղ խաղալ։ կ'ուզե՞ս որ ամեն բան գիտնաս ապացուցանեմ։

Ամուսինը։— Ա՜հ, այո, ըսէ՛ տեսնեմ։ — բայց զգուշացիր սիրաս կոտրելէ։

Կինը։— Շատ լաւ։ պղտիկառը երէկ տեսեր է որ փողոցին մէջ սպասուհիին հետ կը խօսակցիս երեր։

Ամուսինը։— Օհո՜։

Կինը։— Կ'ուրանա՞ս։

Ամուսինը։— Ինչո՞ւ ուրանամ։ Պղտիկառը աղէկ տեսեր է։

Կինը։— Ուրեմն՝ խօսակցեցա՞ր Մառիին հետ։

Ամուսինը։— Չի խօսակցեցայ, այլ խօսեցայ։ ան տարբեր բան է։

Կինը։— Փողոցի՞ն մէջ։

Ամուսինը։— Փողոցին մէջ։ Ըսի որ մարուքիս համար ուրիշ վրձին մը գնէ։ ունեցածիս բոլոր մազերն կերեն։ աչքդուկ տե՛ս։

Ը.

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՏԱԳՆԱՊ

(Անկողնոյին մէջ։ առաւուան ժամը 3. ամուսինը կը խոմչայ)։

Կինը։ (յանկարծ հեծկլտալով)։— Օ՜հ, օ՜հ, օ՜հ։

Ամուսինը։ (ընդոստ արթննալով)։— Լիւսի, ի՞նչ ունիս։ Ագնիս բարեկամուհիս, ի՞նչ եղաւ, հիւանդ ես։

Կինը։—Ես ապահով էի։

Ամուսինը։—Ի՞նչ բանի ապահով էիր, կեցիր, ելլամ։ Ո՞ւր է լուցկին։ Հաւանօրէն ջզային զրգռում մը է։

Կինը։—Մի՛ զպիք ինձի, մի՛ զպիք ինձի։

Ամուսինը։—Շատ ազէկ, չեմ զպիր։ բայց ի՞նչ կը զգաս, սիրելի կինս։ Պատասխան տուր, Անթոնին է, ամուսինդ է . . .

Կինը։—Ինծի ընելո՞ւ էր այդ թշնամանքը։

Ամուսինը։—Ի՞նչ թշնամանք։ Քիչ մը կը զառանցես . . . երթամ տաք ըմպելիք եփեմ, բան մը չէ կանցնիր։

Կինը։—Հրէ՛շ։

Ամուսինը։—Հրէշը որի՞ կ'ըսես։

Կինը։—Կը համարձակի՞ս հարցունել։

Ամուսինը։—Անշուշտ։

Կինը։—Քիչ մը առաջ, երբ կ'երազէիր, կը կարծես որ չի լսեցի՞ սպասուհւոյն անունը տալդ։ Մառի՛։

Ամուսինը։—Ա՛հ (պիշ պիշ կնոջը կը նայի, յետոյ, հաւիւ անդրավարտիք մը հագած, անեռակին դուրս կը վազէ՝ ճրագ ի ձեռին։)

Թ.

ՎԱԽՃԱՆ

Ամուսինը։—(Ռումբի պէս սպասուհւոյն խուցը մտնելով)։—Աղջիկս, շուտով ելիր, կը լսե՞ս։

Սպասուհին։—(անկողնին մէջ նստելով)։ ի՞նչ կայ, գո՞ղ կայ, կրա՞ղ կայ։

Ամուսինը։—Շուտ ելիր և գնա՛։

Սպասուհին։—Երեսե՞մ մի, ա՞յս ժամուն, անշուշտ հիւանդ էք, տէր իմ . . .

Ամուսինը։—Աւասիկ քսան ֆրանք, երեսուն ֆրանք, յիսուն ֆրանք։ Մտուկդ կապէ և գնա՛։ Վայրկեան մը մի՛ կորսնցուներ։ Աշխարհի ամենէն ագնիւ աղջիկն ես, գանձ մը խոհարարութեան համար։ Բայց ի՞նչ ընեմ, կինս երեւակայեր է . . . յանցանքն իմս չէ։ Սոսկալի կը գանեմ զձեզ, կնիկս անանկ դրեր է միտքը։ Գացէք կաղաչեմ։ Անշուշտ չէք ուզեր դժբախտութեան մը պատճառ ըլլալ։ Վազո՛ւան սպասել։ ա՛հ, աւելի կը նախընտրեմ կառք մը երթալ բռնել քիչ համար։ Տեսնենք, աղջիկս, խօսքս մտիկ ըրէ . . .

Սպասուհին։—Աւասիկ, պարոն, կ'ելլամ կոր։ Սակայն շատ տարօրինակ բան է սա։

Ամուսինը։—Ոհ, այո, այո։ Դուն իմ տեղս եկու, ես հանգստի պէտք ունիմ։ Շրջազգեստդ հագիր, ես կռնակս կը դարձնեմ։ Ամեն օր ըսէ կ'ըսէ։ Աւելի ազէկ է որ ելլաս երթաս։ Կնիկս ծիծաղելի է, անիրաւ է, գիտեմ, բայց կնիկս է։

Սպասուհին։—Ա՜հ, պէտք չէր որ իմ մասիս բան մը ըսէր տեսէ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՑ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՈՒՈՑ 2,488,197

ՆՕՐԹՀԸԸՆ ԵՑԱՐԸ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3 975 500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՈՒՈՑ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց տակ տուած բաժանման երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրենք նոյնպէս ընել։ Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի տեղին համար մինչև չարդ տուած Քսանին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անց։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրաները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել, Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Դ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Գոսօվա Ֆերգասը տախիլինտ պուլունան ասաքիրը չահանէ հայվանաթը իչուն 308 սէնէսի զարիքնտա մուգթագի էշեակ մույթապլեէ, մուպայա օլունմագ իւզրէ մէվգրի մէնագասակա գոնուլմուշ օլսուզունտան իթասընա թալիպ օլանլարքն թարիխը իլանտէն իթիպարէն նիհաեէթ 1 հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նո. 28 2—3

Ճիւնուար ճէնասը միլիւքեանէ մուաեէնաթը իչուն մուպայա օլունճաղը էվվէլճէ իլան գրլանան 550000 գրեէտէն 650000 գրեէեէ գատար սիպիր եաղընին մաեքսը բուսմինին 28ինճի բէնչչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ 30ընճը ճուտա իրթէսի կիւնի տախի 100տէ 5 թէնգիլի գապուլ օլունճաղընտան ի թասընա թալիպ օլանլարդն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նո. 29 2—3

Հայվանաթը միրիեէ իտարէսի իչուն մուպայա օլունճաղը էվվէլճէ իլան գրլանան 4 միլիոն օգգա արաքնը պէհէր գէրեէսի 24 բարա 45 սանթիմէ թալիպի էօհտէսինտէ ալուպ մաեքսը բուսմինին 27ինճի չարչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ 28ինճի բէնչչէնպիհ կիւնի տախի 100տէ 5 թէնգիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարքն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նո. 30 2—3

ԼԱՆԴԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԵՍԹԷՐ
Հիմնեալ 1852 թ.

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
31 դեկ. 31ին ուսանդ տրուած գումար	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	991,260

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովագրէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայսն։ Նաև ի 2 լոգեթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Գործակալ ՐԻՉԱՐԴ Մ. ՊՈՆՏ
Նէրկայացուցիչ
ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթևեկութիւնք

Հ. 256 Օտեսսայի սուրհանգակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Հ. 267 Սէնթ-Պետերբուրգ ուղղակի սուրհանգակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով
Հ. 278 Սեվաստոպոլի սուրհանգակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Հ. 278 Սուրհանգակ դեպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ դաշտաւ, առաւօտեան ժամը 11ին։
289 Սամսունի սուրհանգակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

—Կիր Մայիս 27/8, երեքշաբթի օրը կ՝ դուրս գայ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ապրանք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Կայֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւերը։

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԱՎԱՆ ԵՒ ՄԱՐԴԱՍԱՆ
Ն. ՌԱՔԻՊ ՆԻ ԼՅՆ.

Մարսիլիայի և Պորտսայիտ գրքոյ կանոնաւորագոյն գիծը։

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնէլիք որ յունիս 8ին Մարսիլիայէն և յունիս 14ին կ՝ Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սիրիոսն որ պիտի մեկնի յունիս 14ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի մասին ասնելով

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Հարցնել և տեսնել տարեգրութիւն

Նաւագրքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹՈՄԱՅԻ ԲԸՂՈՒԻ.
5 Մոմճանէ Սիրէ Ֆրան 14

Գրաւօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՀՈՍԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԷՆԻ Ի ՊՈՂՍԻՆ

ՖԱՆԵԼԱՑԻ ՀԻՄՈՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Փիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, Նաեւ կը ծախուի Պահճէ Գաբու. Մաքսատան կարգ, Թիւ 44 Նախնիքեանին Թօհաֆիլէի վաճառատունը.

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ, եւայլն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին ֆանէլա շապիկներ, վարտիքներ, միսոցուներ, եւայլն։ Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ ամանութեամբ, թէ՛ դիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ հաշուով։ Ցանկացողք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան։

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՏԸ

ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՈՏԻՆՕ արագապէս կը բուժէ Երիկամնց, Միզանարիւնները, Ճիւրեալները, և այլն։ Կ'երիդասարդացնէ և կեանքը կ'երկարէ։ Խակապէս վերանորոգիչ տարր մըն է։ արտակարգ զօրութեամբ և անմնան առատութեամբ նոր արիւն մը կուտայ։ Ջնասակար հիւթ մը չպարունակելով, ամեն տարիքի մէջ կրնայ գործածուիլ, առանց ոեւէ վտանգի։

Շիշը 20 Ֆրանք։ ի Փարիզ, Սէն Լազար փողոց, Թիւ 7, վարչութեան կեդրոնատեղիէն խնդրել։ Տպրի։ Փիլ Լաֆիտի տետրակը, պսակաւոր Փարիզի բժշկական Համալսարանէն։ այդ տետրակը պիտի ղրկուի ձրիապէս և առանց ճամբու ծախքի։

Ի Կ. Պոլիս կը վաճառուի Բանկոյէ Բէլիոնական դեղարանը.

ԵՌԱՑԵԱԼ, ԱՆԹԻԲԻՈՒԻՆ

ԼԸ ԲԷՏԻԲԻԼԻ
ԸՆԴԴԷՄ Գլխի ցաւերուն, ծովի բռնուկներու
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՐՄԱՆ ԵՆՑԼՈՒԽՆՑԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիա Դեղատոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և սրտի խառնուրդը։
ԼԸ ԲԷՏԻԲԻԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։

ՊՏՈՒՂ ԼՈՒԾԻՉ ԵՒ ՁՈՎԱՅՈՒՑԻՉ

ԽԻՍՏ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ

TAMAR INDIEN GRILLON

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ, գլխացաւի, մաղձի, անախորժութեան, տամրքսի և աղեաց անկանոնութեան

ՓԱՐԻԶ, Է. ԿՐԻՇԼՕՆ, 33, Արշիվ փողոց և դեղարանաց մէջ։ 33, rue de Archives

VIN & SIROP DE DUSART

Au Lactophosphate de Chaux.

Տիւնեատա պուլունան վէ էն գիեատ չէօհրեթչուար օլան հէքիմէրին թէէ բիւպէերիյէ անպարտմը տրը քի, Տիւզար Շարապընտա վէ Շուրուպպտա, լապէօֆոֆաթ տը ջ նամ էեցանըն էրիմիշ հայտ պուլունմասը, վիճուտի ինսան իչին, հէր վագթ վէ հէր սինտտ միւֆիտ օլմագտա տրը։

Պուտպար բհամիյէ գատրնպար խթիտալ իթտիգլէ ըրնտե, մասուսմարը վիճուտինին պիպլիսմէսինէ գէօպպրգ վիրէեթլէրի. էէ օյէ տուրուն, մէգրիար հայտ օյտուգպարը վագթտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան իսթիթիֆպարին վէ էմտուրլրինին տէֆէրլրինին տանխ մուհիպ պլարբար, վէ պուունպարը սիտանպար էյտրլրինտէ, սիւտերի քէպպի գուվվէթ իյէտոքտէն պարգա, սիտա վիրտիգլէրի յօհտա գարարտա իսկպա վէ գուվվէթ իյէտոքտէ պարգա, վէ տիր չէրարտիրեէ միւպէնէտա օլմագըրդ գօրդուսունտա պուլունմագպար, վէ տիր չէրարպարտտա ադրը սրը վէ գահմէթ էէմմէզլեր, վէ սինիրլրի չէքիրմէզլեր։ Վէ պու մուապրն